

NAPLÓ

A MAGYAR SZOCIALISTA MUNKÁSPÁRT HAJDÚ-BIHAR MEGYEI BIZOTTSÁGÁNAK LAPJA

NDK pártmunkás küldöttség látogatása hazánkban

A Magyar Szocialista Munkáspárt Központi Bizottságának meghívására március 9-től 13-ig hazánkban tartózkodott a Német Szocialista Egységpárt Központi Bizottságának pártmunkás-küldöttsége. A küldöttséget Siegfried Lorenz, az NSZEP Központi Bizottságának póttagja, a Politikai Bizottság ifjúsági bizottságának vezetője, a Központi Bizottság osztályvezetője vezette. Itt-tartózkodásuk során megbeszéléseket folytattak aktuális ifjúságpolitikai kérdésekről Jakab Sándorral, a Központi Bizottság tagjával, a KB osztályvezetőjével, dr. Horváth Istvánnal, a Központi Bizottság tagjával,

val, a KISZ KB első titkárával. A küldöttség látogatást tett a budapesti pártbizottságon, a Csepel Vas- és Fémművek pártbizottságán. A küldöttséget fogadta Pullai Árpád, az MSZMP Központi Bizottságának titkára. A küldöttséget elutazásakor szombaton a Feriegyi repülőtéren Jakab Sándor, az MSZMP Központi Bizottságának tagja, a KB párt- és tömegszervezetek osztályának vezetője és Égető Lajos, a KB osztályvezető-helyettese búcsúztatta. Jelen volt Heinz Knobbe az NDK budapesti nagykövetségének tanácsosa. (MTI)

Március 19-én ül össze az új indiai parlament

DELHI
Giri indiai köztársasági elnök rendeletet adott ki arról, hogy március 19-én a fővárosban összeül a parlamenti választásokon megválasztott parlament népi kamarája. Március 23-án a parlament mindkét kamarája ülést tart, amelyen a

köztársasági elnök mondja el hagyományos beszédét. Március 17-én Indira Gandhi miniszterelnököt újraválasztják a Nemzeti Kongresszus Párt parlamenti frakciójának vezetői tisztebe, majd 18-án leteszi az esküt a Gandhi vezette új indiai minisztertanács. (MTI)

Megnyílt a párizsi kommunról szóló kiállítás

Szombat délelben a Nemzeti Múzeum dísztermében ünnepélyes külsőségek között nyitották meg azt a

kiállítást, amelyet a párizsi kommun 100. évfordulója tiszteletére rendezett a Magyar Munkásmozgalmi Múzeum. Az ünnepi eseményen megjelent Kisházi Ödön, az Elnöki Tanács helyettes elnöke, dr. Gosztonyi János művelődésügyi miniszterhelyettes, Vass Henrik, az MSZMP Központi Bizottsága párt-történeti intézetének igazgatója, továbbá politikai, társadalmi, kulturális életünk számos más ismert személyisége, a párt és a munkásmozgalom több régi harcosa. (MTI)

Ülést tartott a megyei Közúti Balesetelhárítási Tanács operatív bizottsága

Szombaton reggel ülést tartott a Hajdú-Bihar megyei Közúti Balesetelhárítási Tanács operatív bizottsága. Ezúttal értékelték az elmúlt egy esztendő alatt végzett munkát.

Jellemző a megyei KBT és albizottságainak munkájára, hogy 1970-ben aktivistáik összesen 1195 előadást tartottak a közlekedérendészeti szabályokról — ipari és mezőgazdasági üzemekben, intézményekben, gyalogosoknak, kerékpárosoknak, gépjárművezetőknek —, és ezeken az előadásokon összesen 87 és fél ezer érdeklődő vett részt. Külön gondot fordítottak a gyermekek és fiatalok közlekedési ismereteinek bővítésére — alapvető célként tűzve ki, hogy rendszeres, meghatározott tematika szerint oktatás-nevelés legyen az óvodáktól a felsőoktatási intézményekig. A jelentés beszámolt arról, hogy tavaly 1969-hez viszonyítva 7,4 százalékos volt Hajdú-Biharban a közúti közlekedési balesetek növekedési üteme. A halálal végződő balesetek azonos szin-

ten maradtak, viszont csökkent a súlyos- és a könnyűsérüléses balesetek száma. Nőtt viszont a személyi sérülés nélküli, anyagi kárral járó karambolok száma. Az operatív bizottság ezután elkészítette az újabb, egy évre szóló munkatervjavaslatát, amelyben többek között új feladatként szerepel — az elmúlt évben kísérletkép-

pen Biharkeresztesen megalakított nagyközségi KBT-albizottság mintájára és tapasztalatai alapján — a megye nagyközségeiben KBT-albizottságok létrehozása. Az új munkaterv alapvető célja továbbra is az, hogy mind szélesebb körben ismertessék a közlekedési szabályokat, segítsenek a közlekedési erőkesz szilárdításában.

Gyarapodik a Hajdú-Bihar megyei Levéltár

A Levéltárak Igazgatósága a Hajdú-Bihar megyei Levéltárt bízza meg azzal, hogy a törvény alapján a védettnék nyilvánított iratok ellenőrzését, nyilvántartását, valamint begyűjtését a megye területén elvégezze. A rendelkezés értelmé-

ben tehát minden ilyen értékes régi iratot a megyei levéltárnál kell bejelenteni.

Az utóbbi időben gyarapodik is a levéltár állománya. Egy budapesti lakos értékes iratokat küldött meg a levéltárnak, melyek az 1837-es évben készült feljegyzéseket tartalmaznak — egy Lengyel nevű debreceni családról.

Gyarapodik a megyei levéltár a diákok körében egyre jobban terjedő gyűjtőmunka révén is. Padlásokról régi feljegyzések, iratok kerülnek elő, melyeknek adatai nemcsak egy családra, hanem esetenként az egész községre, környezetre is jellemző tényeket rögzítenek. A padlások régi ládáiban még sok hasonló „kincs” rejtőzik, melyeknek felkutatása, megőrzése igen megbecsült feladat.

Debrecen állomás kilenc brigádja kapott jelvényt

Debrecen állomás forgalmi szolgálat területéről 47 szocialista brigád vezetője ült össze, hogy a párt- és szakszervezeti és gazdasági vezetőkkel közösen megtárgyalja az 1971. évi feladatokat. A szocialista brigádokra ebben az évben is nagy munka hárul a vasútra váró feladatok elvégzésében.

Németh József, a kereskedelmi állomásfőnök helyettese elemezte a szocialista brigádok elmúlt évi munkáját. A végzett munka eredményes volt, így az értékelés során kilenc brigád kapta meg a bronz- és ezüstjelvényt. A brigádtagok jó munkájának elismerésére húszezer forintot fordítottak.

A tanácskozás résztvevői javaslataikban foglalkoztak az általános műveltség emelésének, a szocialista brigádok egymás közötti kapcsolatainak, a társadalmi tulajdon védelmének, a kitüntetések odaítélésének kérdésével.

Az összejövetel eredményes volt. Debrecen állomás forgalmi szolgál-

latainak szocialista brigádjai egyeztetett vállalásaikat a gazdasági célokkal.

Új gyógyszertárak épülnek a megyében

A megyében néhány gyógyszertár annyira megrongálódott az elmúlt évtizedekben, hogy sürgősszerű feladatá vált újak építése. Sok helyen a berendezés szorult korszerűsítésre. Ilyen célokra csak az utóbbi három évben volt anyagi alapja a Hajdú-Bihar megyei Tanács Gyógyszertár Vállalatának. A harmadik ötéves terv időszakában beruházásra 8,5 millió forintot és felújításra 11 millió forintot fordított a vállalat. Továbbá új gyógyszertár épült a központi keretből kapott 14 millió forintért Debrecenben.

Jelentős javulást ért el a vállalat 1970-ben, amikor beruházásra 4,1 millió forintot és felújításra 1,6

millió forint állt rendelkezésükre. Földesen felépült az új gyógyszertár, két gyógyszerészlakással és fogorvosi rendelővel. Debrecenben a Csapó utcai és Péterfia utcai patikát korszerűsítették, újat nyitottak a Petőfi téren. Az év folyamán a dolgozók munkakörülményeinek javítására, öltözők és zuhanyozók létesítésére, a munkahelyek fűtésének korszerűsítésére, továbbá munkaeszközökre 1,3 millió forintot költöttek.

A IV. ötéves tervidőszakban a vállalat 16 millió forintot tervezett beruházásokra és 12 milliót felújításokra.

1971-ben 5,8 millió beruházási

összegekből többek közt folytatják és befejezik Derecskén az új gyógyszertár és két lakás építését, Hajdúszoboszlón befejezik és a tavasz folyamán átadják a fürdő közelében létesített új patikát. Biharkeresztesen folytatják az építést, amit 1972-ben fejeznek be. A 2,5 millió forint fejlesztési összegből korszerűsítik a gyógyszertárt Sárrétudvariban és felújítást végeznek Debrecenben a Nagy Sándor telepen, Püspökladányban, Hajdúnánáson. A negyedik ötéves tervidőszakban kerül sor Debrecenben a Dobozi lakótelepen és a Csapókertben új gyógyszertár építésére.

545911

Sikeres esztendő

(3. oldal)

Forradalmi ifjúsági napok

Az országgyűlési képviselők jelölő gyűléseinek időpontjai

(4. oldal)

Brecht: Galilei élete

Bemutató a Csokonai Színházban

(5. oldal)

HIRDETÉSEK

(6. oldal)

SPORT

(7. oldal)

NAPI krónika

(8. oldal)

A fejlődő Debrecen

(9-12. oldal)

A hazafiak sikeres ellentámadásai

Laoszban

SAIGON

A laoszi népi felszabadító fegyveres erők döntő támadó hadműveleteket kezdtek meg Tchepone térségében és a Boloven-fennsíkron — jelenti az AFP-t idézve a TASZS és hozzáfűzi, hogy Tchepone-tól délre és keletre heves összecsapások történtek. Szombat reggelre az amerikai szállító helikopterek és repülőgépek befejezték a Tchepone-tól mintegy 5 kilométerre fekvő Sophia támaszpont mintegy 1000 dél-vietnami katonájának elszállítását. A saigoni alapulatokat 10 kilométerrel a dél-vietnami határhoz közelebb helyezték új állásokba. Szombatra virradóan a laoszi népi erők rakétátámadást indítottak a Tchepone-tól északra fekvő, ezúttal Gina Lollobrigadáról Lollónak keresztelt tüzérségi támaszpont ellen, a támaszponton 182 rakéta robbant, és egy saigoni amerikai szövívő szerint „a kommunisták” gyalogsági támadást is indítottak. A Reuter saigoni ka-

tonai körökből úgy értesült, hogy a hadvezetőség még egy további tüzérségi támaszpont, a Tchepone-tól keletre fekvő Liz (Taylor) tüzérségi bázis feladását is terveztette. Saigoni közlés szerint a laoszi népi erők pénteken éjjel egy, a határtól 23 kilométerre elhelyezett saigoni alakulat ellen is támadást intéztek. Amerikai helikopterek szombaton hajnalban két újabb saigoni gyalogszászlóalj — mintegy 1200 embert — vittek Dél-Vietnamból Laoszba.

A kambodzsai hadszíntérről viszonylag kevés jelentés érkezik, de ezekből is kitérünk, hogy a kambodzsai népi erők pénteken Phnom Penhtől mintegy 16 kilométerre támadást hajtottak végre a kormány-csapatok egyik alakulata ellen. Az úgynevezett kacsacsőr térségében, a dél-vietnami határ közelében a népi erők lelőttek egy amerikai helikoptert. A Phnom Penh-i hírgyűjtőknek adott nyilatkozatában Sirik Matak tábornok, a rendszer ügyve-

zető miniszterelnöke, aki Lon Nol betegsége miatt vette át az irányítást, kijelentette: a kormánycsapatok nem fognak tűzszünetet tartani az április 13-án kezdődő háromnapos kambodzsai újévi ünnep alkalmával. A javaslatot Phnom Penhben különféle társadalmi szervezetek vetették fel. Matak azt is közölte, hogy a tavaly március 18-án végrehajtott hatalomátvétel — a Szihanuk herceg ellen irányuló puccs — óta a kambodzsai hadsereg létszáma 35 000-ről 180 000-re emelkedett.

PEKING

A kambodzsai nemzeti egység királyi kormányának külügyminiszteriuma nyilatkozatban ítélte el az Egyesült Államokat az indokínai agressziós háború nyílt fokozásáért és a VDK elleni légitámadások felújításával való fenyegetésért — jelenti az Új Kína hírgyűjtés.

(MTI)

Reális veszély a katonai puccs Törökországban

ANKARA-(MTI)

Demirel miniszterelnök váratlan lemondása után szombaton feszültség és zavarodottság jellemzi a politikai helyzetet Ankarában. Diplomáciai források szerint a katonai hatalomátvétel reális veszélye fenyegeti az országot.

Újabb részletek kerültek napvilágra Demirel lemondásáról, pontosabban lemondatásáról. A főtisztek azzal fenyegették meg Demirel, hogy átveszik a hatalmat, ha Demirel nem mond le azonnal egy olyan kormány javára, amely „elég erős

ahhoz, hogy megbirkózzék a társadalmi, gazdasági és politikai rendbontással”. A miniszterelnök alig öt órával az ultimátum elhangzása után, magyarázat és kommentár nélkül benyújtotta lemondását.

Cevdet Sunay elnök szombatra összehívta a szenátus rendkívüli ülését. A 183 tagú testület tanácskozására után vasárnap az elnök beszédet intéz a nemzethez, majd megkezdi tárgyalásait a katonai vezetőkkel. Az előzetes tárgyalások polgári és katonai személyiségek részvételével már szombaton megkezdődnek, de az elnökhöz közelálló

személyek szerint kibontakozás csak a jövő hét közepére várható.

Szombatra a hadsereg több egységét készülsébe helyezték. A rendőri erők és a katonák elfoglalták Ankara és Isztambul stratégiai fontosságú pontjait.

A kormányválsággal kapcsolatban valamennyi hírgyűjtés emlékeztet az 1960-as eseményekre, amikor a hadsereg államcsínytel megdöntötte Menderes kormányát. A miniszterelnököt később „az alkotmány megsértéséért” felakasztották. (UPI)

Asszad tábornok Szíria államfője

DAMASZKUSZ

Abdel Rahman Kalafavi szíriai belügyminiszter szombaton reggel sajtóértekezleten ismertette az országban lebonyolított népszavazás végeredményeit.

A szavazatra jogosult választópolgárok 95,76 százaléka

élt jogával. A leadott 1 935 803 szavazat közül Asszad tábornok államfővé való kinevezését támogatta 1 919 609 (99 százalék). Az ellenszavazatok száma 15 480 (0,8 százalék). A szavazatok közül 714-et minősítettek érvénytelenné.

(AFP)

Hafez Asszad tábornok vasárnap teszi le Szíriában az államfői esküt. Képünkön: Asszad leadja szavazatát az elnökválasztással kapcsolatos népszavazás során. (Napló-telefotó — AP—MTI—KS)

Az indiai választási eredmények még azokat a megfigyelőket is meglepték, akik a miniszterelnök-asszony pártjának, a Nemzeti Kongresszus Párt biztos győzelmét várták. A tegnapi késő délutánig beérkezett jelentések szerint a Nemzeti Kongresszus Pártnak már csak 19 mandátumra van szüksége ahhoz, hogy az indiai parlamentben a kétharmados többség birtokába jusson. Indira Gandhinak és híveinek a parlamenti abszolút többséget jelentő győzelmét már napokkal ezelőtt jelentették a hírgyűjtőknek.

Arra a kérdésre tehát, amit közvetlenül a választások előtt sokan tettek fel — „Merre tart India?” —, India választópolgárai egyértelmű feleletet adtak. A jobboldali szindikátustól megszabadult Nemzeti Kongresszus Pártnak — ahogy azt, jó érzellemmel Indira Gandhi megsejtette — viszonylag könnyű győzelem jutott osztályrészül. Ez a könnyű győzelem most, a választások után súlyos felelősséget jelent. India elnyomott népei, azok a mil-

Indira Gandhi indiai miniszterelnök-asszony a hagyományos indiai koszorúkkal. (Napló-telefotó — AP—MTI—KS)

A győztes Indira Gandhi

liók, akik az életük jobbrafordulását várják kizárólag Nehru lányának, Indira Gandhinak kezébe tették a reményüket. A választók valójában mindenütt Indira Gandhira szavaztak. Így adódott az a helyzet, hogy több választókerületben eddig jelentéktelen szerepet játszó politikusok is nagyarányú győzelmet arattak az ellenjelölt felett, pusztán csak azért, mert Indira Gandhi pártját képviselték.

A miniszterelnök-asszony most, a választások után is reálisan értékeli a helyzetet. Az elmúlt hét csütörtökön tartott sajtókonferenciáján többek között a következőket mondotta: „Az ország népe megadta a választ a kérdésre, helyesli politikánkat, s ugyanakkor elítéli az ellenzék taktikáját, az uszítást, az erőszakot.” Indira Gandhi ezen a sajtókonferencián még nem beszélt az új kormány leendő összetételéről, de szavaiból arra lehetett következtetni, hogy nem várható semmilyen lényeges változás. Annál többször és nyomatékosabban hangsúlyozta, hogy az új kormány sem változtat az eddigi politikán. Tevékenységének alapja a Nemzeti Kongresszus Párt programja lesz. A kormány mindent megtesz annak érdekében, hogy felszámolja a munkanélküliséget, s ennek érdekében bizonyos gyors ütemű intézkedéseket szervez, és meg kívánja oldani azokat a gazdasági problémákat, amelyeket a Nemzeti Kongresszus Párt által tervezett haladás útját jelenleg még nehezíti teszik. Indira Gandhi kilitáskába helyezte az alkotmány módosítást is — ez, ha a kétharmados többség is a Nemzeti Kongresszus Párt birtokába jut, nem lesz nehéz.

Az alkotmány módosítás várhatóan olyan társadalmi reformokat fog jelenteni, amely a

Indonézia „választásra” készül

HATÓSÁGILAG JÓVÁHAGYOTT JELÖLTEK

DJAKARTA

„Az adminisztratív és biztonsági követelményeknek nem feleltek meg” — megjegyzéssel 735 nevet törölt az általános választások képviselőjelöltjeinek listájáról a választási bizottság felülvizsgáló csoportja. Mint ismeretes, Indonéziában idén júliusban tartanak — többszöri halasztás után — általános választásokat. Ezeket 9 politikai párt és az úgynevezett funkcionális csoportok indulnak. A parlament 360 helyére a pártok és csoportok összesen 3840 jelöltet ál-

lítottak. A felülvizsgáló csoport tevékenységének fő áldozata a Nemzeti Párt, amely az 1965-ös fordulat előtt az államélet egyik pillére volt, és még a mostani ki-nevezett parlamentben is a legnagyobb képviselő csoporttal rendelkezik. A feloszlott és törvénytelenül kivül helyezett kommunista pártot a hatóságok kizárták a választásokból.

Az alábbiakban ismertetjük a pártok elfogadott képviselőjelöltjeinek számát: (zárójelben az elő-terjesztést):

Indonéz Katolikus Párt	119	(144)
Indonéz Iszlám Tömörülés (PSII)	322	(414)
Indonéz Muzulmánpart (PAMUSI)	333	(468)
Funkcionális csoportok	539	(549)
Indonéz Keresztény Párt	186	(233)
Murba Párt	207	(290)
Muzulmán Tanítók Pártja (PERTI)	156	(203)
Indonéz Nemzeti Párt (PNI)	326	(677)
Indonéz Függetlenségi Liga	314	(441)
Nandatul Ulama Párt (NU)	403	(421)

Indonézia és a realitás

Indonézia az az ország, amelynek jövője mindig csupa ragyogás, jelen pedig csupa képtelenség. (Djakartai epigramma)

Nemrégben a közismert svájci Tat című lap négy évvel ezelőtt készült fotó közölt. A képen falhoz állított emberek csoportja és egy kivégző osztag volt látható. A Tat ezzel a fotóval kíván megemlékezni az öt évvel ezelőtti sikertelen „szepember 30-i” baloldali fordulatáról. Ezért az erős kínai befolyásra ki-robbant akcióról — pontos adat nincs, de egyáltalán nem túlzott becslések szerint — egymillió ember, baloldali és kommunista hazafi fizetett életéért.

Szuharto fél évvel a sikertelen baloldali fordulat után, 1966. március 12-én végleges fordulatra szánta el magát. Megfosztották elnöki tisztétől Szukarno tábornokot. Szukarno, mint ismeretes, éveken át a pozitív semlegesség politikáját folytatta, s ez a politika Indonéziát a térség egyik legjelentősebb, legfontosabb államává tette. Kelet-Ázsia országai között Szukarno Indonéziája olyan potenciális erőt képviselt, amely állandó mérsékeltre kényszerítette az imperialista hatalmakat.

A mai indonéz belpolitikai helyzet, azzal együtt, hogy hatalmas gazdasági gondokkal küzd, politikai gondoktól terhes. Az elmúlt évben kérték és kaptak moratóriumot több milliárd dolláros adósság törlesztésére mind a Szovjetuniótól, mind pedig a nyugati hatalmaktól. A „jelen képtelensége” tehát, elsősorban a belpolitikai zsákutcát jelent.

Szuharto súlyos örökséget vett a nyakába. Már akkor, 1966-ban a

vezető nyugati lapok, így a New York Times is, utaltak erre. A katonai rendszer, a baloldali kísérlet visszaverő véres katonai terror emléktől, örökségtől, szinte lehetetlen lesz megszabadulni — írta a vezető amerikai lap. Tény, hogy azóta csökkent valamit a terror, de a legkisebb baloldali megmozdulást tömeges letartóztatás követi még ma is. Az elmúlt évben a Nemzetközi Vöröskereszt egy bizottsága járt Indonéziában. Megállapították, hogy jelenleg is több tízezer embert tartanak fogva a különböző internálótáborokban.

A ma problémái abból adódnak, hogy a baloldali hatalomátvételi kísérletkor Indonézia, Szukarno vezetésével elért egységsílyi helyzetéből kilendült. Szukarno politikája arra törekedett, hogy a baloldali és a muzulmán nacionalista csoportok között pártja, a Nemzeti Párt segítségével egységsílyi helyzetet teremtsen. Suharto viszont a hadsereg segítségével öt évvel ezelőtt teljesen kiiktatta a hatalomból a baloldalt, és ezzel együtt nem ad törvényes lehetőséget még a volt Szukarno vezette Nemzeti Pártnak sem.

A fő veszély és képtelenség így abból adódik, hogy a reakciós, nacionalista muzulmán csoportok „visszaforgatják a történelem kerekét”. A nacionalizmus teljes felszámolását kritikus helyzetbe kerülhet Indonézia a két nagy, Kína és Japán között. Még arról sem lehet szó, hogy Szuhartoék valamiféle látszat egységsílyi helyzetet hozzanak létre. Hisz a nacionalista muzulmánokkal szemben csak a baloldali támaszkodhatnak erre viszont semmiképp sem hajlandók. Így kénytelenek a jobbról jövő nyomásnak mind több teret adni. Várható tehát, hogy a pozitív semlegességet, az el nem kötelezettséget felváltja Indonézia erőteljes katonai szerepe, és ezzel együtt az agresszív katonai csoportosulásokhoz való csatlakozás. Már a múlt évben erőteljesebben megkezdődött ez a folyamat. Indonézia vezető szerepet vállalt annak a konferenciának megrendezésében, amely a kambodzsai helyzetet vitatta meg. Majd ezt követte a Guam-doktrina jegyében Szuharto washingtoni látogatása. Az amerikai tervek nyíltan hangzottak, hogy a kelet-ázsiai térség biztonságának megőrzése „érdekében” fokozott szerep hárul Japánra és Indonéziára.

Malik indonéz külügyminiszter legutóbb már a katonai paktumokhoz való csatlakozás lehetőségét hozta szóba. Igaz, egyelőre szerényen arról beszélt, hogy bizonyos katonai lépéseket össze kellene hangolni. Viszont akikkel összehangolná ezeket a lépéseket, azok az országok a SEATO tagjai: Thaiföld (szerepe ismeretes) és a Fülöp-szigetek, Malaysia, valamint Szingapur a Brit Nemzetközösségen belül folytatnak olyan politikát, amely Angliával és Ausztráliával szoros katonai együttműködést hozott létre. (Erről egyébként Szingapurban a nemzetközösségi értekezleten kötötték megállapodást.)

Az egyértelmű választ ebben a helyzetben, Indonéziát illetően, Szuhartónak kell megadnia. Ezt előre pontosan megmondani persze lehetetlen, de a dolgok logikája arra mutat, hogy mai indonéz vezetés mind messzebb kerül a realitástól, az el nem kötelezettség reális politikájától.

Forradalmi ifjúsági napok

„Idén ötödször rendezik meg a KISZ a forradalmi ifjúsági napokat. Március 15-től április 4-ig rendezvények során emlékeznek a magyar ifjúság a három tavaszi évfordulóra, s szellemükben fogadalomtellettel, munkával, tanulással teszik hitet a függetlenség, a szabadság, a szocializmus mellett.”

A márciusnak énbennem mindig különös hangulata van. Élményeim, emlékeim dobognak ezt a különös indulót? Lehet. Ahhoz a nemzedékhez tartozom, amelyeknek a lelkében 1945 tavasza fújta lobogósrá a tüzet; amelyeknek egy soha nem hirt csoda emelte fel a tekintetét; amelyeknek sorsa akkor döntött el véglegesen. Dehát azóta eltelt huszonhat esztendő. Arcvonásainkat kifaragta az idő, férfiak lettünk, felnőtt nemzedék, s az előttünk s a mögöttünk levők menetszlopában végzünk a munkánkat. Küldetését teljesítjük? Szívességekben mondani azt, hogy dolgozunk, s ami tehetségünk, erőnk, szellemünk, hozzájárulunk a szocializmus építéséhez. S azzal a felelősséggel, hogy már nemcsak magunknak építjük országunkat, Magyarországot.

eseményhez? Nyilván mindkettő. Mert mit foghatott ki a gyerek abból a versből? A három tavasz betetőzését. Történelmünknek azt a csodáját, amely a költőből is felbuzgatta az öröm végtelenségét.

Rendhagyó módon azonban hadd váltsak át most egy másik gondolatba. A forradalmi ifjúsági napok immár öt éves jubileumot ért meg. Szép és kerek évforduló, s ha még gyerekcipőben jár is, bizonyos tanulságok levonására már alkalmas. Véleményem szerint azt, hogy forradalmi, a legkevésbé szabad sematikusan értelmezni. Ma már nem szabad elszakítanunk a köznapok gyakorlatától, abban és azáltal kell élnünk tartanunk. Naponként kell táplálnunk szellemünk hatóanyagával.

Sokszor hallom, hogy a KISZ mint ifjúsági szervezet veszített valamit vonzásából. A programok szokványosak, a munka formális. Nem hiszek egyikben sem. A KISZ olyan, amilyenek a fiatalok. Ha öbennük pezseg és habzik a fiatal-ság gyöngye, az akkor azonnal át-út a szervezett szövetén is. Ragyogóvá lesz, bája, sugárzása mihamar kitetszik. Hol a hiba? Legtöbbször társadalmi szélességben keresendő.

Nem is olyan régen hallottam: az egyik osztályfőnöknek feltűnt — főleg lányok járnak az osztályába —, hogy a gyerekei szinte minden nap divatbemutatót rendeznek az iskolában. Egymást túllicitalva dicsekedtek: ez a ruha a Váci utcából való, ez a maxi ebben a szalomban, ez a mini abban a szalomban készült. Mit lehetett tenni? A legközelebbi osztályfőnöki órán nagyon természetesen hangzott az osztályfőnök kérdése: „Gyermekeim, én megtiltom nektek, hogy legközelebb bárki is négyezer forintnál drágább cipőben jöjjen iskolába. Az iskola nem divatbemutató.” S akkor végigszaladt a tekintete azokon a kislányokon, akik egész télen egy cipőben jártak, s az is a legolcsóbbak közül való volt.

Persze csináljunk most felesleges konfliktust amiatt, hogy hálistennek már ilyen jól állunk anyagilag? Igen, vannak akik ilyen jól állnak. Különösen a városi iskolákban, ahol egy vagy maximum két gyerek a családi modell. Ahol beosztásánál, hivatalánál fogva jól keres a papa, jól keres a mama, ahol a hét-nyolcszáz forintos cipő sem gond, ahol a gyerek az érrettségi bizonyítvánnyal együtt szerzi meg a kocsivezetői jogosítványt.

De társadalmunk anyagiakban, anyagi lehetőségben még korántsem ilyen egységes. Hogy úgy mondjam, nagy a szóródás, s a fiataloknál maradván az a mihamar kitetszik, ha egyiknek csak a lelkesedés, a másikkal meg a legprimább összkomfort adatot osztályrésztül.

Szóval iskolán belül ilyen apróságok motiválják a fiatalok közérzetét. Igaz, nem akarom én ennek a jelentőségét eltúlozni, de igazán volt

annak az osztályfőnöknek. Nem véletlenül beszélünk mostanában annyit a hátrányos helyzetben levő fiatalokról. A KISZ-nek a maga kezei között kell tartani a hátrányt ledolgozzák. Ilyen hangulati vagy hangulatot kiváltó tényezőkben is.

Általános iskolásokat arról kérdeztem, hogy mit tudnak 1848. március 15-éről. Úttörőket 1919-ről faggattam. Középiskolások között pedig 1945 élményvilágát kutattam. Az események lényegéről, jelentőségéről mindent tudnak. Mindent, mint történelmet.

Dehát mi is a történelem? Folyamat. S legtöbbször úgy, hogy ez a folyamat a személyes élményekkel, emlékekkel egészül ki, s válik teljessé. Az élet természetes rendje, hogy abban generációk élnek egymás mellett. A mi társadalmunkban is vannak akik, 1919 eleven emlékeit hordozzák a szívükben. Személyes részvételük személyes jelenlétet ad az akkori eseményeknek. A derék-had velük együtt 1945 valósága mellett tanuskodik. A mai ifjúság pedig? A forradalmi ifjúsági napok holnapjait hordja a szívében.

Ezek az emlékek, ezek az élmények aztán cserélődnek, s hogy úgy mondjam, majd apáról fiúra szállnak. Emlékszem, hogy gyermekkori emlékvilágomban legszemélyesebb élményemként hordom, amikor apám arról beszélt, hogy 1919-ben fiatal legényeként hogyan is volt ő részese a Tanácsköztársaság napjainak. Igaz, még szinte gyerekekembériként élte át az egészet, de ami vele és körötte történt, az meghatározó lett egész életére.

1945-ről pedig már én mesélhetek a fiainak. Elmondhatom mindazt, ami átzuhogott rajtuk, ami felémelt és idáig emelt bennünket. Ő pedig? Majd elmondja mindazt, amit el kell mondanunk a máról, ami gyönyörűvé és izgalmasá tette a fiatal-ságunkat. Lesz mit elmondania, hiszen emlékei már kiegészültek azzal, amit az első meg a második generáció nekik és értük őrzött meg mindennél maradandóbban.

Mikor a forradalmi ifjúsági napok programját olvastam, önkéntelenül is József Attila Hazám című versének ez a két sora jutott eszembe: „Edes hazám, fogadj szívedbe, hadd legyek hűséges fiad.” Ifjúságunknak ma már nem kell a régi értelemben vett forradalmi tetteket végrehajtania. Az előttük levő nemzedék elvégezte ezeket. De az örökséget nekik meg azzal a természetességgel adták át, hogy ők őrizték meg, és vigyék tovább önmagukban. S ez sem kisebb feladat az előbbieknél. Nem, mert rejtettebbek, mélyebbek az összefüggések. A kezdet nekik kell kiteljesíteniük, s nekik kell végre megtenniük a szocialista társadalmat. Oriási és lelkesítő perspektíva. S a garancia? Szerintem ez: „a magyar ifjúság munkával, tanulással tesz hitet a függetlenség, a szabadság, a szocializmus eszméje mellett.” A forradalmi ifjúsági napok ebben a hűségben teljesebbnek ki igazán.

Boda István

A Tisztelt Ház tagjai

Képviselőink munkájáról

Engedje meg az olvasó, hogy e, számvetés szándékával írott cikket, személyes élményre kezdjem. Mint a Napló parlamenti tudósítójának gyakran volt alkalmam látni, közvetlenül érzékelnem azokat a pillanatokat, amelyek megérintik valamelyik választókerület képviselőjének felszólalását előzte meg. Az izgalom, a feszültség ült az arcán. Nem csoda, hiszen a honatyá, amikor választóinak véleményét tolmácsolja a parlament üléstermében, szavát az egész ország „egyesben” figyelheti. Mint Kállai Gyula elvtárs, az országgyűlés elnöke legutóbbi debreceni látogatásakor találóan megfogalmazta: az országgyűlés egy nyílt politikai fórum, ami ott elhangzik, milliók hallják, látják. A választópolgárok tulajdonképpen azt is ellenőrizhetik, képviselőjük hogyan dolgozik, milyen aktívan vesz részt a törvényalkotás munkájában.

Néhány nap múlva lejár a hajdú-bihari képviselők négy évvel ezelőtt kapott mandátuma. Ha arra, az előbb feltett kérdésre — hogyan dolgoztak, hogy gazdálkodtak a választók bizalmával — próbálunk válaszolni, egyértelmű a vélemény: becsülettel eleget tettek a kapott megbizatásnak. Meltóképpen járultak hozzá a 1967–71 közötti ciklus eredményes munkájához. Az országgyűlés kiterjedt törvényhozó tevékenységét folytatták az elmúlt időszakban. Négy év alatt 26 törvényt alkotott. Többek között olyan — átfogó horderejű — jelentős törvényeket, mint a szakmunkásképzésről, a szabálysértésről, a választójog módosításáról, a IV. ötéves tervről szóló törvények. A törvényalkotó munka nem csupán számszerűségében növekedett, hanem elmélyültebbé és színvonalasabbá is vált. A 349 tagú képviselői testületben megérintett 18 képviselő is rendszeresen hallgatta hangját. Pontosabban tolmácsolta a választók véleményét, továbbította azok kéréseit. Négy év alatt 34 hajdú-bihari hozzászólás hangzott el a parlamentben. Ezekben a választók észrevételei érvényesültek. Így a helyi tapasztalatok nagyobb hangsúlyt kaptak az országos horizontú vértörvényekben, másrészt — az ott szerzett tapasztalataik alapján — az országos politika tükrében vizsgálhatták a képviselők a helyi gondokat, tennivalókat.

Az a körülmény — pontosabban tény —, hogy az országgyűlési képviselők a Tisztelt Házba is magukkal viszik a választópolgárok véleményét, azt jelenti, hogy a megbízók akkor is jelen vannak a Parlamentben, ha attól — földrajzilag — száz kilométerek választják el. (Az nem gyengíti e megállapítás értékét, hogy egy-egy ülészakra a képviselők a választókerületeikből mindig meghívunk néhány embert.) Nem túlzás tehát azt vallani, hogy egy-egy felszólalásban tízezrek véleménye sűrűsödik. Elsősorban ez adja meg a rangját, értékét annak, amit a képviselő mond. S szavunknak egyre nagyobb a súlya. A hajdú-bihariak 24 módosító, illetve kiegészítő javaslatot tettek a most záruló ciklusban. Oldalakon lezárult idején azokból a levelekből, amelyeket képviselőink kaptak az országgyűlés tisztikarától, a miniszterektől, országos hatóságok vezetőitől, akik a javaslatokra, észrevételekre válaszoltak. Így hangzott el többek között a Parlamentben a debreceni nagyállomás rekonstrukciójának, szalámigyrának az ügye, a hajdúszovati belvíz vagy a nyíradonyi foglalkoztatási gond. A miniszterek megvizsgálták a témát. Válaszoltak, intézkedtek. Mint a valóság bizonyítja: nagy többségben eredményesen. Ezek mellett más, lényeges — a választókerület vagy az egész megyét érintő — kérdések kerülnek reflektorfénybe egy-egy képviselő szavai nyomán.

Korábban is — de az utóbbi években még inkább — a parlament életének szerves részévé, állandó feladatává vált a kormány munkájának rendszeres figyelemmel kísérése, ellenőrzése. A Minisztertanács tevékenységéről szinte minden évben átfogó képet adó beszámoló hangzott el. A képviselők — egyetértő vagy jobb megoldásokat javasolva — véleménye a kormány munkájáról alkotott véleményük jelentette. Az egyetértés biztatást, bátorítást adott a kormánynak. A kritikai megjegyzések is az ellenőrzés egy fajtáját jelentették.

Pontos, nagyon fontos, előrehaladásunk szempontjából, döntő jelentőségű, hogy az országgyűlésben hozott törvények népnép akaratát tükrözzék. Ez mindenképpen növeli képviselőink felelősségét, de abban is, hogy a törvényeket a gyakorlatban megfelelően alkalmazzák. S az is feladatukhoz tartozik, hogy tájékoztassák választóikat az országgyűlésen elhangzottakról, az ottani vitákról, döntésekről. Az a tapasztalat, hogy egy-egy ülés után megelégedően a képviselő — választó „párbeszéd”. Tájékoztatók, beszámoló, előadások követik egymást, egyre növekvő aktivitással kísérvé. A hajdú-bihari képviselők a most záruló ciklusban 210 beszámoló tartottak választóiknak. Ezek már nem egyedülálló tájékoztatások voltak, amelyekben a „magas” politikai körökben forgoló képviselő „lehozta” választói közé a politikai események vázlatos megfogalmazását, hanem kétoldalú eszmecsere. Hiszen a választókat egyre magasabb politikai érettségre, közéleti aktivitásra tesznek tanúbizonyságot. Így joggal várjuk el a képviselőktől is az átfogó tájékozottságot, mind az országos politika, mind a szűkebb választókerület örömeit, gondjait illetően. E tájékoztatásokhoz a képviselők mindig nagy segítséget kaptak — hasonlóan egész munkájukhoz — az országgyűlés elnökségétől, a megyei, a helyi párt- és tanács szervektől. A képviselők például valamennyi népfőnökségi ülésre, tanácsülésre hivatalosak.

Ha valamit megtestisztünk bizalmunkkal, joggal várjuk el, hogy minden szinten képviselje érdekeinket. Legyen az egyéni vagy közügy. A választópolgár ugyanis bizalmának letéteményesét tekint a képviselőben. Érthető hát, hogy gyakran keresték a választópolgárok a képviselőket ügyes-bajos dolgukkal. Tanácsot, segítséget, támogatást kérve. A hajdú-bihari honatyák 222 fogsóórát tartottak az elmúlt években. S választók megbízásából több mint 3700 ügyben jártak el. Nagy többségükben eredményesen. Az effajta találkozások jó alkalmat biztosítottak arra is, hogy a választópolgárok közvetlenebbül ellenőrizhessék saját képviselőjük munkáját.

A törvényhozó testület tagjai nem csupán egyéni tevékenységükkel a köz hasznára, hanem — területileg is — megyei képviselőcsoportok kollektívában is. Ez érződik többek között az önálló kezdeményezések számszerűleg kimutatható gyarapodásában is. Egy-egy, az egész megyét vagy egy gazdasági ágazatot érintő téma megtárgyalásával segítettek, ösztönözték a helyi vagy felsőbb szerveket a fejlődést segítő lépések megtételére. A képviselőcsoport — munkaterv szerint — egyebek között olyan témákat vitatott meg, mint a szolgáltatás helyzete, az iparfejlesztés, a munkás-paraszt fiatalok továbbtanulása és más lényeges kérdéseket.

A képviselő mandátuma közelebb kerül a választóhoz. Visszapillantva négy éves munkájukra, állíthatjuk: nyugodt lelkiismerettel állhatnak választóik elé.

Megfeleltek a bizalomnak.

Király Ferenc

gy a New erre. A katali kísérlet-onai terror-szinte lehetni — írta a ny, hogy az terror, de gmozdulást követi még a Nemzetbizottsága állapították, ezer embert böző inter-

ol adódnak, lomátvételi Szukarno ilyi helye-no politiká-y a balol-nacionalista a Nemzeti súlyi hely-to viszont M öt évvel a hatalom-együtt nem et még a e Nemzeti

elenség így reakciók, na-csoportok elem keret-teljes fel-zetbe ke-nagy, Kina ról sem le-ek valami-helyzetet nacionalis-ben csak a dhatnának, o sem haj-t a jobbról több teret gy a poz-i-nem köte-nézia erő-és ezzel tonai cso-ésatlakozás erőteljeseb-a folyamat-ot vállalt megrende-dzsi hely-ezt követ-nyében Sz-gatása. Az hangoztat-érség biz-érdekében Japánra és

gyminiszter paktumok-lehetőségél-dőre szer-ny bizonyos-e kellene l összeha-ét, azok az-jai: Thai-es a Fülöp-mint Szin-összesség be-politikát, usztrálával iködést ho-pként Szin-összégi érte-apodást.) et ebben a illetően, adnia. Ezt ndani per-gok logiká-hai indonéz-terül a rea-zettség rea-

gyminiszter paktumok-lehetőségél-dőre szer-ny bizonyos-e kellene l összeha-ét, azok az-jai: Thai-es a Fülöp-mint Szin-összesség be-politikát, usztrálával iködést ho-pként Szin-összégi érte-apodást.) et ebben a illetően, adnia. Ezt ndani per-gok logiká-hai indonéz-terül a rea-zettség rea-

Siker-esztendők

Berettyóújfaluban és környékén a megnövekedett létszámnak és igényeknek a régi iskolák már nem tudták maradéktalanul eleget tenni. Ezért vált szükségessé új gimnázium építése. Tizenegy millió forintba került a 12 tantermes épület, amelyben egyéb oktatási helyiségek és tanári lakás is van. A felszerelésre további félmillió forintot fordítottak.

Az ország egyik legnagyobb ABC-áruházát avatták Debrecenben 1968. február 20-án: a Dózsa áruházat, amely 800 négyzetméter alapterületű. Ellátja az Új Élet parki lakótelep lakosságának egy részét primőrökkel, csemegeárukkal, déligyümölcsökkel, hűdegkonyhai készítményekkel és háztartási gépekkel is. Az áruháznak ötven dolgozója van.

Állampolgári felelősség

Holnap kezdődnek a jelölő gyűlések

Néhány nap múlva a négy évvel ezelőtt megválasztott országgyűlési képviselők és tanácsstagok mandátuma lejár. Mint ismeretes — alkotmányunk értelmében — a Magyar Népköztársaság Elnöki Tanácsa április 25-ére tűzte ki az új választásokat. Politikai életünk jelentős eseményére való készülődés új, jelentős szakaszához érkezett. Holnap, március 15-én kezdődnek Hajdú-Biharban az országgyűlési, majd a helyi tanácsügyi jelölő gyűlések. Néhány országgyűlési választókerületben, a lakosság nagyobb száma miatt — 25—30 000 ember — több jelölő gyűlésre is sor kerül.

Egész életünk szélesedő demokratizmusából s a törvény szelleméből következik, hogy a holnap kezdődő jelölő gyűléseknek megköveteljük a politikai, a közéleti szerepe. A több joggal nagyobb felelősség is — hárul az állampolgárokra.

Hiszen — mint az a módosított választási törvény is kifejezi — a leendő országgyűlési képviselők és a helyi tanácsstagok közvetlenül a választópolgárok jelöltjei. A jelölő gyűléseken a jelöltekre a Hazafias Népfőnt mellett javaslatot tehetnek a társadalmi szervezetek, az üzem, a termelőszövetkezet dolgozóinak közösségei és bármelyik választópolgár. Egy-egy jelölő gyűlésen a választópolgárok mind az országgyűlési képviselők, mind a tanácsstagok esetében több jelöltet is támogathatnak.

Minden javaslatot tevő szervnek, illetve állampolgárnak tehát alaposan mérlegelnie kell javaslatát. Ugyanúgy megfontolnuk a jelölő gyűléseken résztvevőknek a támogatást, hogy valóban olyan jelöltet vagy jelölteket állítsanak, akik emberi magatartásukkal, képességükkel, tenniakaratukkal a legjobban tudják szolgálni a köz ügyét.

Az országgyűlési képviselők jelölő gyűléseinek időpontjai

1. SZ. VÁLASZTÓKERÜLET	
Debrecen	március 17-én 16 óra konzervgyár március 18-án 16 óra MÁV-állomás oktatóterme március 19-én 16 óra GÖCS üzemegysége, Kúlvásártér
2. SZ. VÁLASZTÓKERÜLET	
Debrecen	március 16-án 16 óra a MEDICOR Orvosiműszer-gyára március 17-én 16 óra Kossuth L. Tudományegyetem
3. SZ. VÁLASZTÓKERÜLET	
Debrecen	március 17-én 16 óra BIOGAL Gyógyszer-gyár március 18-án 17 óra Atommagkutató Intézet
4. SZ. VÁLASZTÓKERÜLET	
Debrecen	március 15-én 15 óra Gördülőcsapágy Művek
5. SZ. VÁLASZTÓKERÜLET	
Debrecen	március 16-án 16 óra MÁV Járműjavító március 19-én 18 óra Szabadság telepi párt-ház március 20-án 18 óra csapókeri kultúrotthon
6. SZ. VÁLASZTÓKERÜLET	
Hajdúnánás Hajdúdorog	március 16-án 15 óra művelődési ház március 17-én 17 óra mozi
7. SZ. VÁLASZTÓKERÜLET	
Hajdúböszörmény Hajdúvid	március 17-én 15 óra kultúrház március 18-án 15 óra kultúrház
8. SZ. VÁLASZTÓKERÜLET	
Hajdúhadház Hajdúsámsón	március 16-án 10 óra kultúrház március 16-án 15 óra mozi
9. SZ. VÁLASZTÓKERÜLET	
Vámpércs Nyiradony Nyirábrány	március 19-én 17 óra kultúrház március 20-án 10 óra kultúrház március 20-án 17 óra kultúrház
10. SZ. VÁLASZTÓKERÜLET	
Balmazújváros Ebes Miképerc	március 19-én 17 óra kultúrház március 20-án 17 óra kultúrház március 21-én 15 óra kultúrház
11. SZ. VÁLASZTÓKERÜLET	
Polgár Egyek	március 17-én 17 óra kultúrház március 18-án 17 óra mozi
12. SZ. VÁLASZTÓKERÜLET	
Hajdúszoboszló Nagyhegyes	március 18-án 17 óra kultúrház március 19-én 17 óra mozi
13. SZ. VÁLASZTÓKERÜLET	
Derecske Hajdúszóvát	március 19-én 17 óra kultúrház március 20-án 17 óra mozi
14. SZ. VÁLASZTÓKERÜLET	
Létavértes Pocsajesztár	március 17-én 17 óra kultúrház március 19-én 17 óra kultúrház
15. SZ. VÁLASZTÓKERÜLET	
Biharkeresztes Komádi	március 18-án 17 óra kultúrház március 19-én 17 óra kultúrház
16. SZ. VÁLASZTÓKERÜLET	
Berettyóújfalu Zsáka Csókmó	március 19-én 17 óra kultúrház március 20-án 10 óra mozi március 20-án 17 óra tanácsgháza
17. SZ. VÁLASZTÓKERÜLET	
Püspökladány Biharnagybajom	március 16-án 15 óra kultúrház március 17-én 17 óra kultúrház
18. SZ. VÁLASZTÓKERÜLET	
Nádudvar Kaba	március 16-án 15 óra mozi március 17-én 17 óra mozi

Egy évvel a határozat után

Írta Bartha István, a KISZ megyei bizottságának első titkára

Valamivel több mint egy év telt el az MSZMP Központi Bizottsága ifjúságpolitikai határozatának megjelenése óta, melyet a X. pártkongresszus is megerősített. Ha abból indulunk ki — és abból is kell kiindulnunk —, hogy a határozat nem rövid távú akcióprogram, hanem hosszú távra szóló dokumentum, akkor az eltelt idő minden bizonnyal kevés ahhoz, hogy átfogó, részletes elemzésen alapuló következtetéseket vonjon le a gyakorlati megvalósítás tartalmáról és üteméről.

Mint ismeretes, a párt határozat mélyrehatóan elemezte a magyar ifjúság helyzetét, s egyben meghatározta a társadalom — köztük természetesen a Kommunista Ifjúsági Szövetség — feladatait is. Részünkről is fontos tennivalóként jelentkezett a párt határozatának széles körű ismertetése, feldolgozása, határozatból adódó feladatok konkrétabb meghatározása. Az ifjúságpolitikai határozatot megyénkben több mint ezer alapszervezetben vitatta meg a KISZ-tagság. Az eltelt időszak mérlegét megvonnva úgy ítéljük meg, hogy a határozatban igényként felvetett magasabb szintű elvárás egyre több szervezeten munkájában érvényesül.

Egyik ilyen törekvés az igényesebb követelményteljesítés a világnézetű nevelőmunkában, de általában véve a KISZ-tagsággal szemben. Ennek szoros függvénye a KISZ tevékenységének alapvető kritériuma: a nevelőmunka politikai elemeinek gyarapítása, végső soron a szervezetek kommunista jellegének erősítése. Az ez irányban tett kedvező lépések elsősorban abban jelentkeznek, hogy a KISZ-szervezetek egyre eredményesebben vonják be a munkahelyek, tanintézetek, lakóhelyek ifjúságát a párt célkitűzéseinek, a társadalmi harc mindennapi gyakorlásába.

A párt határozat fontos feladatként jelölte meg a KISZ rétegtevékenységének javítását, az egységes ifjúsági szövetségen belüli differenciáltabb munka elmélyítését. Pozitív tényként állapítható meg, hogy szervezeteink munkájuk során egyre nagyobb tekintettel vannak az ifjúság különböző rétegeinek sajátos helyzetére és igényeire. Ez a törekvés mindinkább kifejezésre jut a politikai nevelőmunkában, a fiatalok érdekvédelmében, de a kulturális és szórakozási igények kielégítésében is.

Szeretnék szólni arról is, hogy az elmúlt időszakban milyen fejlődés tapasztalható a KISZ-en belüli demokratizmus tekintetében. Tapasztalatunk szerint egyre több szervezetünk ismeri fel annak szükségességét, hogy az ifjúsági szervezetek belső élete a közéleti tevékenységnek legjobb előiskolája lehet. Számos helyen tapasztalható az az egészséges törekvés, hogy a fiataloknak megfelelő vitafórumot biztosítsanak a helyi és országos, kisebb és nagyobb kérdések megvitatásához, a különböző jellegű döntések előkészítéséhez. Ezek a vonások feltétlenül elősegítik a megye ifjúsága közéleti, társadalmi tevékenységének javítását, politikai aktivitása növelését.

Megyénk társadalmában, a párt-, állami és tömegszervezetek munkájának gyakorlatában milyen fejlődés tapasztalható az ifjúságpolitikai határozat megjelenése óta? A kedvező tapasztalatok között először említeném, hogy a közvélemény értékítélete a fiatalok magatartását, munkáját illetően jó irányban változik. A megítélés mércéje egyre inkább a munkában, a tanulásban való helytállás, nem pedig a magatartás felszínes jegyeinek (beat-frizúra, farmernadrág stb.) hangsúlyozása. Minden becsületesen dolgozó és gondolkodó, bűncselekményeket, garázda tetteket el nem követő hosszú hajú, farmernadrágot viselő fiatal a társadalom hasznos tagja, tehát közénk tartozik. Az a véleményem, hogy a jövőben ezt a közszellemet kell erősíteni, és el kell érni, hogy az ifjúság társadalmi megítélése, a társadalom nevelést célzó kritikai megjegyzései egybeessenek a párt véleményével, megítélésével. Ha ez így lesz, akkor egy egészségesebb légkör alakul ki, melyben a fiatalok lendületes, alkotó tevékenysége még hasznosabban tud kibontakozni egész társadalmunk javára.

A jövő nemzedékének nevelése az életre való felkészítés egész társadalmunk ügye, sőt úgy érzem, nem csak túlzásba, ha úgy fogalmazok, hogy több is, mint csak

ügy, egyre inkább kötelesség kell, hogy legyen. Vagyis az ifjúság nevelésével járó társadalmi terheket jobban, arányosabban kell megosztani. Az állami, a társadalmi szervezetek, de a társadalom minden tagjának az eddiginél többet kell vállalnia ebből a munkából. A KISZ sohasem volt, de nem is lesz képes egyedül megoldani ezt a feladatot.

Tapasztaljuk, munkánk során érezzük, hogy az állami, a társadalmi és a tömegszervezetek a határozatból adódóan sajátosan bontják le és határozzák meg az ifjúság nevelésével kapcsolatos feladataikat, melyeket intézkedési tervekben rögzítik. Többek között említést, sőt elismerést érdemel a megyei tanács végrehajtó bizottságának intézkedési terve, mely hosszabb távon is biztosítja az ifjúságpolitika állami szintű feladatainak megvalósítását — a megyei testületől a községi tanácsokig bezárólag — minden szinten. Az elismerés mellett azonban van egy kritikai megjegyzésem is. Az említett intézkedési terv tartalmazza a pénzügyminiszter azon rendelkezését, mely az ifjúság nevelésének anyagi, tárgyi feltételeinek javítását segíti elő. Az intézkedési tervet minden illetékes tanács vezető megkapta (községi tanácselnökök is), valószínűleg tartom, hogy azt át is tanulmányozták. Mégis azt kell mondanom, hogy a szelleme a gyakorlatban még nem vált uralkodóvá. Néhány esetet kivéve ugyanis a községi tanácsok eddig nem terveztek ilyen költségvetatot, pedig legnagyobb szükség erre éppen a községekben van.

Az MSZMP Központi Bizottsága múlt évi februári határozatának szelleme legérzékenyebben tükröződik a közelmúltban megtartott párt, szakszervezeti választások tapasztalataiban. Biztosak vagyunk abban, hogy ez a tendencia folytatódik a tanács és országgyűlési választásoknál is. Túlzás nélkül mondhatjuk, hogy a választások során a párt-, állami és tömegszervezetek választott testületeiben soha nem tapasztalt arányban kaptak helyet arra alkalmas fiatalok. A határozat által biztosított lehetőségek tények formájában realizálódtak. A nagyobb lehetőségek természetesen nagyobb felelősséget is jelentenek számunkra. A fiatalok funkcióvállalása a különböző testületekben nagy jelentőséggel bír de hadd tegyük hozzá, hogy önmagában ez csak azt jelenti, hogy egy, a korábbinál jobb „pozícióhelyzetbe” kerülünk. A tartalom, a haszon a mindennapi munka során dől el.

Nagy jelentőséget tulajdonítunk az új, 5 évre szóló kollektív szerződések előkészítésének, majd megkötésének. Ez természetes is, hiszen hosszabb időt keresztül befolyásolja az adott területen az ifjúsági munka színvonalát és tartalmát. A szakszervezettel közösen arra törekszünk, hogy az ifjúsággal kapcsolatos rendeletek utasítások és határozatok maradék nélkül kerüljenek be a kollektív szerződésekbe.

Az elmondott tapasztalatokban mindenképpen az ifjúságpolitikai határozat gyakorlati megvalósítása tükröződik. Azt érezzük munkánk során, hogy az ifjúság nevelése egyre inkább kezd társadalmi ügyvé válni. De találkoznunk olyan esetekkel is, ahol még csak ott tartanak, hogy a gyakorlati megvalósítás szervezeti kereteinek kimunkálásán dolgoznak. Helyenként észlelhető bizonyos túlszervezettség is, mely elsősorban abban nyilvánul meg, hogy ezt az egész kérdéskomplexumot ifjúsági társadalmi bizottságok létrehozásával szorgalmazzák megoldani. Az a véleményünk, hogy hasznos ilyen bizottságok létrehozása, ha azok megfelelően funkcionálnak is. De egy bizonyos ponton túl nem mindig szerencsés, mert ezzel mesterségesen elaltatjuk a társadalmi felelősségérzetet. Nem egy esetben kaptuk már a gazdasági vezetőkötől a választ, amikor megkérdeztük, hogy mit is tett a határozat végrehajtásáért: „Ez az ifjúsági bizottság feladata, ő végezze ezt a munkát”.

Végezetül azt szeretném hangsúlyozni, hogy az ifjúságpolitikai határozat a párt határozata. Kérjük ezúton is, hogy a párt szervei a jövőben is irányítsák, koordinálják és ellenőrizzék a határozatban rögzített feladatokat annak érdekében, hogy a gyakorlati kibontakozás minél eredményesebb legyen.

Nők hete Balmazújvároson

A művelődési központ, a termelőszövetkezetek, a gimnázium és szinte valamennyi társadalmi szerv összefogásával Balmazújvároson a nemzetközi nőnapot rangjának megfelelően hosszabb időre nyúló programként ünneplik ebben az évben is. „Nők hete”, ezt a nevet adták a rendezvénysorozatnak, ami azonban tulajdonképpen nem is csak egy hétig tart: március 7-én kezdődött, és 21-én ér véget.

A programban szerepelt természetesen ünnepi nagygyűlés, majd a különböző rétegek szóló előadása-

sok, foglalkozások, rendezvények következtek. A fiatal pedagógusok a KISZ-alapszervezet keretében folytattak vitát a női egyenjogúságról; a művelődési házban a Pajtások Klubjában „Nők a nagyvilágban” címmel tartottak foglalkozást; a Vörös Csillag Tsz nőbizottsága egészségügyi felvilágosító előadást szervezett.

A további programban szerepel a Herbária Gyógyóvívallalat — ahol zömében nők dolgoznak — kiállításának megnyitása, kerekasztal-beszélgetés orvosokkal „Szülőknek

serdülőkről” címmel, a népfőnt rendezésében nyugdíjas nők találkozója, egészségügyi előadás gimnázista lányoknak, másik alkalommal pedig a Lenin Tsz-ben dolgozó nőknek. A kereskedelem békéltető-kiállításával kapcsolódik be a programba, a két termelőszövetkezet KISZ-szervezete „Mesterségünk címere” elnevezéssel szakmai vetélkedőt rendez. A rendezvénysorozat utolsó napján Kepes Ágnes keramikusk kiállítását nyitják meg a művelődési központban.

Kedden közöljük a „Három szegény szabólegény” albumpályázat nyerteseinek névsorát

A Naplóban tízenkét héten keresztül közölt színes képekből sok száz gyerek készítette el a „Három szegény szabólegény” mesealbumot. Akik az albumot bemutatták, illetve az iskolától igazolást küldtek, részt vesznek a sorsoláson, amelyen száz játékot sorsolunk ki. A három főnyeremény: egy pingpongfelszerelés, egy közlekedési játék és — talán ez lesz a legkedvesebb — egy majom-

figura, amit természetesen Judynak neveztünk el.

A sorsolás vasárnap délelőtt Debrecenben a Löwy Sándor úttörőházban kerül sor az úttörők megyei vetélkedője keretében. A megye minden részéről a vetélkedőre érkezett gyerekek képviselik a „hites tanúkat”, vagyis ők ellenőrzik, hogy valóban szabályszerűen folyjon le a sorsolás. Természetesen mind a vetél-

kedőn, mind a sorsoláson érdeklődő gyerekek is részt vehetnek, a sorsolásra körülbőlül fél tízkor kerül sor.

Ami azonban a leglényegesebb: a szerencsés nyertesek névsorát a Napló keddi — március 16-i — számában közöljük.

Tehát gyerekek, aki elkészítette és bemutatta a mesealbumot, figyelje a keddi Naplót!

A drám...
és közre...
jaikat —
hatatlan...
előbb-utó...
művészei...
dezők —
a darabot...
előadásá...
gondolást...
ságaikhoz...
Mindez a...
művészei...
ga. A dr...
esetben s...
be, meg é...
ben ért e...
tással. L...
erre, ha é...
vét, és h...
ilyenkor...
natkozóan...
hangsúly...
szinpad...
tének kül...
az általán...
színház k...
Nem eg...
műveinek...
Brecht n...
és színhá...
rendező...
bemutatá...
jatos drá...
nyelvet a...
latával ig...
talán egy...
drámáinak...
csak form...
célja is é...
maturgia...
mától és...
Dramái...
korában...
chista né...
a társada...
távát lett...
társadalm...
leni anar...
mi alapok...
vékenység...
az osztály...
lebegett a...
dett, hogy...
társadalm...
berekét —
se, és gon...
cél tette...
írói gyák...
kájának l...
gettett v...
tikusságo...
lítását, az...
érezelmek...
tualizmus...
szólást —
mondanvi...
színész és...
tását a sz...
lekménye...
magatartá...
kíván a...
közönségt...
A Brecht...
talában...
előadások...
lósították...
dolásait, a...
gyakorlat...
azon, hog...
Paraszt...
tartó és...
kirobban...
colatában...
zadfordul...
készsabai...
galma. A...
András (I...
hetetlen...
atlan sze...
kusként...
zül.
A béke...
gyökereiv...
ba a tört...
lívte volt...
forradalm...
adták sz...
tájnak a...
megérdem...
ban is mé...
A béke...
— hason...
földmunk...
munkáseg...
amelyben...
proletár...
1891 febr...
munkáseg...
gyását a...
ézt máj...
össze az...
latásukra...
csendörök...
vezényelt...
záport vo...
roham vo...
A par...
lángját a...
de a ham...
izzását el

Brecht: GALILEI ÉLETE

Bemutató a Csokonai Színházban

A drámaírók általában sorsukra bízzák műveiket, miután megírták és közreadták. Használható darabjaikat — sajnos gyakran a használhatatlanságukat is — a színházak előbb-utóbb bemutatják. A színház művészei — mindenekeztől a rendezők — ilyenkor tanulmányozzák a darabot, értelmezik, kialakítanak előadásával kapcsolatban egy elgondolást, és lehetőségeikhez, adottságaikhoz mérten megvalósítják. Mindez a színházaknak, a színházak művészeinek elidegeníthetetlen joga. A drámaíró csak a legkritikáiban esetenbe szól bele színrevitelébe, még akkor is, ha nem mindenben ért egyet a színpadi megvalósítással. Lehetősége is csak akkor van erre, ha életében mutatják be művét, és ha egyáltalán megkérdezik. Ilyenkor tanácsokat adhat arra vonatkozóan, hogy mit tart művében hangsúlyozásra legfontosabbnak. A színpadi megvalósulás a dráma életének külön fejezete. Legalábbis ez az általános gyakorlat a dráma és a színház kapcsolatában.

Nem egészen ez a helyzet Brecht műveinek színrevitele esetében. Brecht nemcsak drámaíró, hanem színházi szakember és gyakorló rendező is volt. Műveinek írása és bemutatása közben egy újfajta, sajátos drámai és színpadi formanyelvet alakított ki. Saját gyakorlatával igyekezett meghatározni — talán egyszer és mindenkorra — drámáinak színrevitelét. De nemcsak formanyelve, hanem drámáinak célja is elter az arisztotelészi dramaturgia elveire épülő polgári drámatól és színjátszástól.

Drámaírói működését húszéves korában kezdte. Ekkor még, anarchista nézeteket vallott a világról, a társadalomról. Rövidesen marxistává lett, és ez a tény a fennálló társadalmi rend, a kapitalizmus elleni anarchista lázadását forradalmi alapokra helyezte. Drámaírói tevékenysége során is mindenekeztől az osztályharc ügyének szolgálatába fektette a szeme fényt. Arra törekedett, hogy műveiben a kapitalista társadalmat leleplezze, erre az embereket — a nézőket — ráébentse, és gondolkodásra készítse. Ez a cél tette szükségessé sajátos drámaírói gyakorlatának, színpadtechnikájának létrehozását: a sokat emlegetett vásári hangnemet, a didaktikusságot, az epikus drámaformát, az elidegenítés technikáját az érzelmelek kizárásával, az intellektualizmust — vagyis az értelemhez szót — a songok alkalmazását a mondanivaló hangsúlyozására, a színész és a néző kritikai távlatát a színpadi figuráktól és cselekményektől stb. Mindez másféle magatartást, újfajta megközelítést kíván a színház művészeitől és a közönségtől egyaránt.

A Brecht-bemutató méltatói általában úgy közelítettek a színházi előadásokhoz, hogy mennyire valószínűsíthető Brecht eredeti elgondolásait, útmutatásait, színházi gyakorlatát. Lehetne vitatkozni azon, hogy ez volna-e az egyetlen

és igazi alapja az előadások elbírálásának, annyit azonban tudomásul kell venni, hogy a brechti dramaturgia, a brechti színház mindig meg fogja követelni a saját jogait. Mindezt szükséges volt elmondani ahhoz, hogy viszonyítási alapot teremtsünk a Csokonai Színház legutóbbi Brecht-bemutatójához, a „Galilei élet”-hez, amit Ruszt József rendezésében láthat a közönség. A „Galilei élet”-t Brecht művei közé sorolják drámaírói tevékenységének rendszerbe foglalói. Ugyanakkor nem hagyják figyelmen kívül, hogy ebben — és még néhány művében — bizonyos engedményeket tett saját dramaturgiai elveivel szemben, melyeket már jóval előbb kialakított drámaírói gyakorlatában. Megmaradt ugyan az epikus drámaformájának, az elidegenítésre való törekvés, a songszerű betétek alkalmazása, de a jellemeket több oldalról közelíti meg, és érzelmi életüket is ábrázolja. A darab előadása mindenestre lehetőséget ad a rendezőnek is, a színészeknek is, hogy ne mereven alkalmazzák a brechti dramaturgiát. Ami természetesen nem jelenti azt, hogy az előadás Brecht céljait, az elidegenítésre való törekvéseivel ellentétes eredményhez jusson, vagyis hogy Galilei az író szándékával ellentétben elnyerje a közönség rokonszenvét. Alapvető, hogy az előadás ne nyújtson a közönségnek az arisztotelészi drámához hasonló megrázkódtatást és feloldódást.

A darabról Ruszt József rendezőnek egyéni elképzelése van. A „Galilei élet”-t ő sem a legszigorúbb brechti dramaturgia alapján közelíti meg. Színpadra állítása közben főként azokat a lehetőségeket igyekezett kihasználni, melyek a jellemábrázolásra, az emberi tulajdonságok dialektikus elemzésére adnak alkalmat. A darabnak igen sok szereplője van, éppen ezért a rendezőnek a legtöbb gondot az okozhatta, hogy az előadás egységes stílusát ne csak külsőségeiben, a brechti hangvétel megteremtésében, hanem a színészetében, a színesi játék ökonómiajában is megteremtse. Ez a feladat még akkor is szinte erőfelelt, ha különben homogén stílusú színészgarnitúra, kevesebb statisztika áll rendelkezésre, és nem haszonhárom próbával kellett volna a

darabot színre vinni. Nem véletlen tehát, hogy az előadás ebben a vonatkozásban hagyja a legtöbb kívánnivalót maga után.

A darabon egyetlen hatalmas szerep uralkodik, a Galilei, amelyet, hogy több kitűnő karakter megfogalmazására ad lehetőséget. Galilei alakításában, Gerbár Tiborban kitűnő alkotópartnerre talált Ruszt József. Mindketten invenciózus művészek, s ez a találkozás a robusztus munkában nem véletlenül zárult emlékezetes eredménnyel. Galilei alakjának megformálásában Brecht két vonalat vitt végig. Az egyik: a zseniális matematikus és csillagász szenvedélyes hivatástudata és munkájának eredménye, amely egy időben forradalmasítja a közvéleményt is. A másik, az elidegenítésre törekvő mozzanat: Galilei emberi gyengeségei, főként élvezetjajhászása és erkölcsi bukása tanainak visszavonásakor. Gerbár Tibor inkább az utóbbit, a fizikai tulajdonságok érzékeltetését oldotta meg erőteljesen, Galilei hatalmas intellektusának érzékeltetésével némiképp adós maradt. Galilei esendő vonásait sok színnel, következetes színészi eszközökkel oldotta meg, annyira, hogy uralkodóvá is vált alakításán. Zsenialitása inkább nagyvonalúságban nyilvánult meg, és csodálónak szemében tükröződött.

A Galilei köréhez tartozó szereplők közül meg kell említeni Déry Ivett Virginia-alakítását, aki törékeny fiatal lányból fokozatosan válik keserű, rideg nővé, apja mártírjává. Árva László a matematikus barát figurájában mindvégig érzékelteti tudja a pap és a matematikus kettősségét, bár Galileihez való pártolása egyértelmű. Szűcs András Andreájának Galilei iránt érzett rajongása, majd megvetése hiteles színészi eszközök által vált meggyőzővé.

Igen erőteljes alakítást nyújtott Sarlai Imre Barberini bíboros (később VIII. Orbán pápa) figurájában, Sárosy Rezső a bíboros inkvizitor szerepében és Kun Vilmos több szerepben.

Gyarmathy Ágnes nagyvonalú díszletmegoldásával és Zakar István kitűnő maszkjával járult hozzá az előadáshoz.

Magyar Vilmos

Irodalmi napok

A Munkaügyi Minisztérium megbízásából a 109-es számú ipari szakmunkásképző intézet irodalmi napokat rendezett Debrecenben március 8-án, 9-én és 10-én. Vendégül látták Barany Ferenc költőt, Merényi Judit előadóművésznőt, a Főnix Együttes három tagját, a Simonffy Emil Zeneiskola tanárait. 10-én rendezték meg Hajdú-Bihar és Szolnok megye, valamint Debrecen város legjobb szakmunkás szavalóinak versenyét. A 38 induló közül öten szereztek

aranykoszorút és jogot arra, hogy az idei sárospataki diáknapokon képviseljék iskolájukat. Az öt versenyző: Kozák Judit, Varga Zolt (Szolnok), Bodnár Gizella (Polgár), Takács Béla és Szabó Zoltán (Debrecen, 124-es, illetve 127-es számú intézet). Gyarmati Kálmán, a Megyei Művelődési Központ igazgatója, az irodalmi napok védnöke színvonalasnak és sikeresnek minősítette a szakmunkásjelöltek kulturális rendezvényét.

Munkás-színész találkozó a MEDICOR-ban

A MEDICOR debreceni orvosi műszer-gyárában dolgozik a Béke szocialista brigád. A napokban közösen megnézték az Adashibát, s elhatározták, elbeszélgetnek a darabról. Meghívták a Csokonai Színház művészeit is, akik közül

Fényes Márta, Hegedűs Erzsébet, Pagonyi Nándor és Sárközy Zoltán látogatott a gyárba. A színházi dolgok megbeszélése előtt a színészek körülnéztek a brigád munkahelyén.

A színészek meghívták a brigádot a Honolulu főpróbájára.

FILMNAPLÓ

Gyermeteg fészekrakók

Nem tudom, ismerik-e a székegy ember viccét, aki elmege az állatkertbe, s ott egy állat napig egyebet sem csinál, mint áll és bámulja a zsiráfot; letelik a „látogatási idő”, de a bácsi csak néz, néz tovább, hogy végül, amikor már nagyon el kellene mennie, kijelentse: „Márpedig ilyen állat nincs!”

Nos, Traffaut fészekrakóiról — vagy fészekragyóiról; egyre megy — hasonló gondolatokat fogalmazhatna az ember: márpedig ilyen házaspár nincs! Akik, ha összejárnak is, tartják egymással a kapcsolatot, sőt együtt beszélnek meg, mennyire kiálthatatlan a Harmadik, mert a családi boldogság légkömbjét szétpukkasztotta. És sajnálják is egymást. Nehéz lenne eldönteni, a férj és feleség közül melyik a szertelenebb, gyermetegebb, együgyűbb, melyikük áll távolabb a felnőtt kor küszöbétől, a szellemi, lelki érettségtől, melyikükben erősebb az a tulajdonság, amely elősegíti, hogy meg véletlenül se tudnak ráérezni a konfliktust, drámát, lelki törést okozó problémákra. Csak személyiségük felszínét horzsolják a gondok.

Persze, lehet különös jelentése annak, hogy a férj nem tud ellenállni Kyoko kisasszonynak, a japán nők szerelmi küldöttének. A különös jelentés pedig nem egyéb, minthogy a házasságban fölösleges

az állandó hűségés készenlét, hiszen úgyis a megszokás, az unalom jön, a szent hitvesi konvenciók belenyészete — ami elől szinte dicsőség menekülni. És nem a beletörődés, a mindennapos nyavalygásokhoz edződés a kitűnő. Ez a mondanó a film befejezéséből olvasható. Amikor valami más értelmet kap minden, mint amire a mese közben, a már-már giccses szerelmi háromszög történetében közben gondolhatott a néző. Am hogyha a konvenciókba süppedt házasságok kifigurázása volt a CSALÁDI FÉSZEK rendezőjének a célja, akkor több iróniát, több keménységet, maró gúnyt, több fölülést kellett volna szűrnie meséjébe oltania. Mert jó, gyakran felüldíti a film bohókás főszereplője vagy néhány mulatságos pillanata, de akár egy más műfajú alkotásból is idecsöp-penhetett volna a „Négy száz csapás” és a „Lopott csókok” főszereplője. Sok tehát az öncélú elem a filmben, nevetünk, mulatunk rajtuk esetleg, mint egy viccen, de hogy mi közik az egészhez, alig értjük.

Hacsak nem azt akarta Traffaut mondani, hogy mindenkire egy sors vár a házasságban: egyszerre fészekrakó és fészekragyó, s az unalomig változhatja a kettőt, semmi nem változik.

m. b.

Sikeres vendégláték

Péntek este Puccini Toscáját adta elő a debreceni Csokonai Színház operagegyüttese budapesti és drezdi vendégművészek közreműködésével. A közönség lelkes tapssal ünnepelte őket. A képen Tóth József, Joachim Widlak, Elga Fischer, Reiner Goldberg, Kertész Gyula és Bercely István látható.

Emlékezés Áchim L. Andrára születésének századik évfordulóján

a belügyminiszter is felismerte, ezért 1903-ban megerősítette a Békéscsabai Általános Népegyület alapszabályait.

Áchim L. András, a 190 holdas nagygazda, áttörte társadalmi korlátait, és szembefordulva osztályosaival a Népegyületnek vezérégyénisége lett, majd 1904-ben elnökké választották.

A Népegyület nagy tömegeket mozgató és szervezősége tömörítő sikere úgy megfélemlítette az úri osztályt, hogy koholt ürügyek alapján a belügyminiszterrel 1907-ben felfüggesztették működését. A Népegyület bezárásával azonban a kormány nem ért el a célját, mert az egylet tagjaiból Áchim már 1906-ban létrehozta a Magyarországi Független Szocialista Pártot, és programjának megvalósítása érdekében hetilapot indított 1906. április 8-án, a Parasztszót. Így a hivatalos hivatalosok belátták, hogy legokosabb, ha a felfüggesztett Népegyület működését ismét engedélyezik. Ez 1910 májusában be is következett.

A Népegyület volt kezdettől fogva, és maradt mindvégig Áchim politikai törekvéseinek tömegbázisa és minden akciójának félelmetes ereje.

„Elég volt már az úri huncvutság!” ez volt Békéscsaba szegény földművelő népének jelszava. E lázító igazság gyümölcse beért az 1905. év elején lezajló képviselőválasztások idejére. 282 szavazattal Áchim L. Andrást országgyűlési képviselővé választották. Győzött a nép, s a parlamentben olyan ember került, aki nem üzött Tiszaféle gyalázatokat, hanem az igazi népakaratót képviselte.

Áchim képviselővé választása után sem szakadt el „véreitől”, és minden akadályt ellenállhatatlan, nyers erővel rombolt szét mind a csabai községi, mind a megyei képviselőtestületi gyűléseken. „Új negyvennyolcra” készülődő népe rajongásig szerette, és 1906-ban, majd 1910-ben újra képviselőjének választotta a szegényparasztszót.

Áchim jól látta, hogy ki kell elégiteni a földmunkások és szegényparasztszót földhétségét. E célt kívánta elérni a földbirtok-politikájával, amelyben követelte előbb a tizezer, majd az ezer holdon felüli birtokok parcellázását és 10—12 éves bérletként kizárólag a földmunkásoknak és szegényparasztszotoknak való bérbeadását.

Áchim L. András azt akarta, hogy a társadalmi élet összes megnyilvánulásának talpköve a munka legyen, így az emberiség „nadályai” nem élősöködhetnének tovább. Ezért igyekezett a Parasztpárt minden eszközzel megtörni a mágnások és a közigazgatási basák szövetségének hatalmát. Idézhetjük a Parasztpárt programját, a parasztkongresszus követeléseit is, és tárgyilagosan megállapíthatjuk, hogy Áchim nem a régi világ embere. Hirdette a fejlődést, a társadalmi rend megváltoztatásának szükségességét. Gondja volt az aratómunkások szervezésére: járásokként létesítenek szakszervezeteket, munkásvédő bizottságokat, amelyek fáradozásainak köszönhető, hogy 1908-ban a munkabér 80 százalékkal nagyobb volt, mint öt évvel ezelőtt.

Áchim L. András törekvéseit megértették az ellenségei és a hívei egyaránt. Megértették az ellenségei, hogy uralmuk megdöntésére tör, ezért már 1905-ben gúnyirattal akarták a híveit elriasztani tőle, de háromszori képviselővé választása bizonyítja, hogy sikertelenül. A gúny nem használ, hát minden jogalap nélkül megfosztották mandá-

tumától. Sajtópert indítottak ellene, de ott sem értek el sikert: Áchimot felmentették. Ezután a közgyűlésen állandóan bírságotlakt, majd a házszék fokozására lapot indítottak ellene, amelyet halála napján — mert feleslegessé vált — megszüntettek.

Áchim megtántoríthatatlan haladt a kitűzött célja felé, és csak az uralkodó osztály orvul kilőtt golyója terítette le.

Áchim L. Andrában felvillant az a gondolat, hogy a „kalapácsnak és a kaszának” meg kell értenie egymást, azaz az ipari munkásoknak segítő jobbikuk kell nyújtaniuk a mezei munkásoknak, és magukhoz kell emelniük a szervezkedés magasabb, öntudatosabb fokára. Ez a felvillanás nem párosult marxista tudományos világnézettel, ezért akart önálló parasztpártot, s tagadta a munkásosztály vezető szerepét, pedig Békéscsabán már a századfordulón erőteljesen kezdett kibontakozni az ipari proletariátus, sőt az ifjúmunkások szervezett mozgalmá is.

Az Áchim L. András-féle parasztszotszolgálati a parasztszót számára biztosítani akarta a földet, a szabadságot és az egyenlőséget, ami lényegében a feudális maradványok és az imperializmus elleni harcot jelentette, s adta meg ennek a mozgalmak történelmi progresszív, forradalmi-demokratikus tartalmát.

Dr. Tibori János, az Országos Áchim-émlékbizottság tagja

APRÓHIRDETÉSEK

LAKÁS

Eleserélem azonosos, összekötőzöknék igen alkalmas, központon levő tanácsos háromszoba-összkomfortos nagyméretű, gázfűtéses lakószobát a Petőfi tér 1. sz. alatti két és fél szobás szövetkezeti lakásra. Ajánlatot a kiadóba kérek, „Márciusi csere” jellegre.

Eleserélem Nagyerdő alatti modern, másfél szoba-összkomfortos lakószobát hasonlóval állomás környékén, ráfizetéssel. „Reménykedem” jellegre a kiadóba.

INGATLAN

204 négyzetméter gyümölcsös beépíthető telken egy szoba, konyha mellékhelyekkel sűrűn eladó. Berettyóújfalun, Erkel u. 8. Körház mellett. Érdeklődni vasárnap.

8 hold földem hasonlóan kiadom vagy örökösre adom. Miképcser, Petőfi u. 32.

800 négyzetméter szőlő zártkertben Pacon részben is eladó. Érdeklődni Dienes János u. 15. fszt. 4.

Egy hold föld eladó Nagyhelyesen. Érdeklődni Debrecen, Kishegyesi út 60.

ALBÉRLET

Fiatal házaspár összkomfortos albérletet keres. Lehet üresen is, sűrűn Vasas utca „Igyényesnek” jellegre a Hirdetőbe.

JÁRMŰ

Garanciális Zastava 8500 km-el, tartályok alkatrészekkel eladó. Érdeklődni: Tóthfalusi tér 4. udvar 1. ajtó.

900-as Wartburg eladó. Szabadság útja 72. III. em. 15.

ÁLLAT

Német vizsla kölykök eladó. Bősörményi út 59. Kozák. Érdeklődni vasárnap és hétfőn.

2 db fiatal hizott húsérték eladó. Boldogkert, Villám u. 28.

Hét hónapos német boxer eladó. Nyár u. 15. II. em. 4.

Elveszett egy barna tascó szerdán délután. Kérem a becsülettel megtalálót, hogy jutalom ellenében Sziklai Lajos címre (Debrecen, Tanácsköztársaság útja 12. földszint 3.) hozza vissza. Telefon: 13-908.

EGYÉB

Tolókoscs nő beteg mellé a délutáni órákra női beteg gondozót keresünk. Teleki u. 98. Iványiék.

Jó állapotban levő Favorit tv eladó. Simonffy utca 1/A.

Eladó 100 mázsa jó minőségű lucerna és 100 mázsa széna, lehetőleg egy tételben. Balmazújváros, Debrecen ut 20.

Rózsátövek, díszfák, ezüstenyők, virághagymák, nagy választékban, kérjen árjegyzéket, Tóth, Budapest, Csillaghegy, labdarugópályára.

Eladó új üres garázs, Renault-4 új hátsó lengéscsillapító, becsügműk, 14,5 x 15 német új kombinált gázüzemű, szobacsillár. Petőfi tér 7. II. 9.

3 köbméter sódert keresek megvételre. Debr., Bellegelő 1072. Kontósgáti Iskolánál.

BÚTOR

Eladó 1 db fotelágy, tanácsharmonika, festmények, Gyöngyösi u. 12. I. em. 3. ajtó.

Rekamé garnitúra, hangulatiámpa, új parkettkeféző gép eladó. Szegő u. 8. I. em. Czekmány.

Eladó fényezett háló. Libakert, Ószirozsza köz 5. fszt. 2.

Sötét dióhálo eladó. Bérgány u. 15.

GÉP ÉS SZERSZÁM

Eladó egy jó karban levő kétkezes gumikocsi, 40 mázsa teherbírási és egy 10. Nagy Perenc Vámospércs, Bányai telep 46.

Eladó 2 db 2500-as keteltűgép vagy kételtűgép vállalk. „Motoros” jellegre a kiadóba.

Skoda 1000 porlasztó eladó. Simonyi út 7. fszt. Kovács.

Járműszerelőt, Dieselszerelőket

állardó debreceni munkahellyel

AZONNAL FELVESZÜNK

Egy műszak, minden szombat szabad.

KÖZMŰÉP.

3. sz. Segédüzeme, Debrecen, Vágóhid u. 12/C.

FELHÍVÁS!

A HAJDÚ-BIHAR MEGYEI RUHÁZATI KISKERESKEDELMI VÁLLALAT

Hajdúböszörményben, Dorogi u. 2. sz. alatt

MEGNYITOTTA

gyermekcipő szaküzletét

Legújabb divatcipők bő választékban állnak rendelkezésre.

KERESSE FEL SZAKÜZLETÜNKET!

FELVESZÜNK

raktárgazdálkodási csoportvezetőt, gyors-gépirókat és géplakatos szakmunkásokat.

HUNGÁRIA MŰANYAGFELDOLGOZÓ VÁLLALAT

Jelentkezés a munkaügyi osztályon, Kishegyesi út.

A HEVESI RÁKÓCZI MG TSZ

megnyitotta sóderbányáját

A bánya a községtől 6 km-re van. A környéken ez a legközelebbi kitermelés, közvetlen műút mellett!

Szövetkezetek, vállalatok a helyszínen is megrendelhetnek, magán megrendelők a helyszínen is fizethetnek!

Kívánságra a szállítást vállaljuk!

Rakodógép állandóan a helyszínen.

Ár rakodással együtt 45 Ft/köbméter.

Érdeklődni lehet: a tsz központjában Heves, Hunyadi u. 25. Telefon: 5.

KÖSZMÉTETERMELŐK, FIGYELEM!

A közméte szerződés-kötését 1971. évre március 31-én befejezzük. Kérjük a kedves termelőket, hogy szerződés-kötés céljából még a fenti időpont előtt keressék fel a Rákóczi u. 3. sz. alatti felvásárló telepünket vagy a Széchenyi u. 22. sz. alatti központunkat.

MÉK

Debrecen város központjában

több vállalatnak, intézménynek is alkalmas, megosztható 800 négyzetméter alapterületű

irodahelyiséget,

valamint 200 négyzetméter alapterületű tárgyaló

tanácstermet

átadunk

Ajánlatokat „Kedvező ajánlat” jellegre a Magyar Hirdetőbe kérünk.

Dolgozókat alkalmaznak

Felvezünk villanyszerelőt, nyugdíjas kazánfűtőt, segédmunkást, portást, valamint érettségivel rendelkező átképzőseket. Alföldi Nyomda, Bősörményi út 6.

Gyakorlattal rendelkező gyors- és gépirót és közgazdasági technikummal rendelkező anyagkönyvelőt felvezünk. Jelentkezés az Alföldi Nyomda személyzeti osztályán. Bősörményi út 6. sz.

Üzemi segéd- és betanított munkást, valamint anyagkiadót és gépkocsis kiserőt munkakörbe férfi munkásokat felvezet a BIOGAL Gyógyszergyár, Debrecen, Pallagi út 13.

MEDICOR felvételre keres in- jekezőtűk gyártására női munkásokat. Jelentkezés a gyár munkaügyi osztályán, Debrecen, Hármaskút u. 98.

Bádógos, kőműves szakmunkásokat és segédmunkásokat felvezünk. Szakipari és Kistakásipari Ktsz Debrecen, Pásti u. 5.

Könyvelésben jártas férfi raktáros és takarítónőt felvezet a Vegyipari Technikum, Csapó u. 33.

A Hajdúböszörményi Gépjárató Állomás azonnali belépéssel felvezet esztergályos, géplakatos, villanyszerelő, szerszámkészítő és villamos motorkezelő szakmunkásokat. Jelentkezés a helyszínen.

Építési csoportvezetőt, lehetőleg mérnöki képesítéssel és 10 éves államigazgatási gyakorlattal, továbbá gyors-gépirót alkalmazunk. Jelentkezés részletes önéletrajzzal a titkárságon személyesen vagy levélben. L. kerületi Tanács, Debrecen, Beloiannisz u. 2-4.

Felvezünk műszaki raktárosi munkakörbe mezőgazdasági gépészeti szakközépiskolát végzett szakmunkást. Hajdúböszörmény, Mezőgazdasági Szakmunkásképző Iskola.

Statistikai munkakörben megfelelő képzettséggel rendelkező személyt felvezünk. Jelentkezni lehet a földesi AFESZ irodájában.

Villanyszerelő, hegesztő, lakatos, kovács, asztalos szakmunkásokat és segédmunkásokat alkalmaz a MÁV Járműjavító Üzem.

A Tiszántúli Vízügyi Igazgatóság Biztonsági Üzeme (Hajdúszoboszló, Szováti útfél 2.) keres 2 fő érettségizett fiatalembert, 2 fő segédmunkást talajmechanikai feltárási munkához. Munkahely az igazgatóság területén változó. Munkaidő 44 óras munkahét, fizetés megegyezes szerint. Jelentkezés munkanapokon 8-12 óra között az üzem vezetőjénél.

A hajdúszoboszlói Hőgyes Endre Gimnázium vezető gondnok helyettesítésére állást hirdet azonnali belépéssel — előreláthatólag 2-5 hónapi időtartammal. Berezés a 17/1960. (M. K. 21.) MM utasítás II/V. sor szerint. Utazási költséghez hozzájárulunk. Szó lehet másodállás-ként létrejött munkaviszonyról is. Jelentkezés az igazgatónál.

A Hajdúnánási Állami Gazdaság tedeji kerülete felvezet: mezőgazdasági munkásokat, építőipari szak- és segédmunkásokat, traktorosokat váltó traktorosnak. A gazdaság munkásszállást és üzemi étkezést biztosít. Járás ellenében. Jó kereseti lehetőség. Jelentkezni lehet a tedeji központban, az agronómián.

Gyors- és gépiró, pénztáros, adminisztrátor munkakörbe gyakorlott női munkásokat keres kisipari szövetkezet. „Érettségizett előnyben” jellegre a Hirdetőbe.

Gyakorlattal rendelkező anyagkönyvelőt azonnali belépéssel felvezet a Hajdú-Bihar megyei Vegyipari Vállalat Debrecen, Erzsébet u. 27.

Hajdú-Bihar megyei Tanács Építőipari Vállalat felvezet építőipari könnyűgépezeteket, kőműveseket, kubitásokat, vasbetonszerelőket, víz-gázvezeték- központifűtés-szerelőket, valamint építőipari segédmunkásokat. Munkahelyeink Hajdú-Bihar megye területén. Felvételre jelentkezés Debrecen, Simonffy u. 34.

4 órás munkaidőjű takarítónőket felvezünk. ATOMKI, Bem tér 18/C.

A Hortobágyi Állami Gazdaság Építőüzeme felvételre keres gépészmérnököt, építőipari normában jártas normást, villanyszerelőket, víz-, gázvezeték-, központifűtés-szerelőket, karbantartó lakatosokat, gépszereket, kőműves szak- és segédmunkásokat, kubitásokat, vasbetonszerelőket. Fizetés kollektív szerződés alapján. Jelentkezni lehet: a Hortobágyi Állami Központi Építőüzem vezetőjénél, Hortobágy, Borsós.

A MÁV Járműjavító Üzem az 1971-72-es tanévre az alábbi szakmákban iskoláz be tanulókat: vasúti járműszerelő, esztergályos, tűz- és hegesztő, maros, villanyszerelő, fényező-mázoló, asztalos. Jelentkezés az üzem tanműhely vezetőjénél.

Gyakorlattal rendelkező gépészmérnököt keres technológiai munkakörbe a Balmazújvárosi Gépjárató Állomás. Fizetés megegyezes szerint. Jelentkezés az állomás főmunkosánál.

A Nagyerdői Gyógyfürdő Vállalat felvételre keres vízvezeték-szerelő, kőműves, festő szakmunkásokat, valamint férfi segédmunkásokat. Jelentkezés a munkaügyi előadónál.

A Hajdúböszörményi Építő-, Fa- és Fémipari Ktsz gyakorlattal rendelkező építészvezetőt keres. Fizetés megegyezes szerint. Jelentkezés a szövetkezet központjában. Hajdúböszörmény, Szabadság útja 11. sz. alatt.

A TIGÁZ

Debreceni Üzemegysége

gázszerelési munkálatokat vállal

1 hónapos kivitelezési határidőre.

A munkálatokhoz megrendelésre a készülékeket is biztosítjuk. Megrendelés felvétele végett kérjük a Mikepércsi út 1. sz. alatti termelési osztályunkat 7.30-15 óra között felkeresni. Telefon: 12-273-274 908-as mellék.

A VOLAN 6. számú Vállalat vezetősége és dolgozói mély megrendüléssel tudatják, hogy

HUSZTI LÁSZLÓ

MÁVAUT gépkocsivezető

53 éves korában, tragikus hirtelenséggel elhunyt. Temetése 1971. március 16-án délután 3 órakor lesz a Köztemető I. o. ravatalozójából.

Emlékét kegyelettel őrizzük.

VOLAN 6. számú Vállalat, Debrecen

A DOHÁNYKUTATÓ INTÉZET

(Debrecen, Attila tér 3.) felvételre keres tervezési és fejlesztési munkában jártas

gépészmérnököket, közgazdászokat és gyors- és gépirókat

Jelentkezés szakmai önéletrajzzal az intézet személyzeti vezetőjénél.

Centrum Hétfő

20% árengedmény

CENTRUM ÁRUHÁZ

március 15-én

kártolt / szintetikus / fonal

1.kg. 300 - Ft, 1. matring 30 - Ft.

kártolt / foragyapu / 300 viszkóz / szintetikus / fonal

1.kg. 350 - Ft, 1. matring 35 - Ft.

fésűs / foragyapu / 300 viszkóz / fonal

1.kg. 500 - Ft, 1. matring 25 - Ft.

fésűs „EGER” fonal

1.kg. 440 - Ft, 1. matring 22 - Ft.

Közületek és magánosok figyelem!

HIDEBURKOLÁST

rövid határidőre

vállalunk

Szakipari és Kiskereskedelmi Ktsz Debrecen, Pásti u. 5. sz.

Jó képességű

motorszerelőket azonnal felvesszünk

Jelentkezés a

Közmű- és Mélyépítő Vállalat

3. sz. segédüzemében. Debrecen, Vágóhid u. 12/C.

A Szabolcs-Szatmár megyei Állatföldalmi és Húsipari Vállalat

FELVÉTELI PÁLYÁZATOT HIRDET

Felsőfokú Élelmiszeripari Technikumot végzett férfi dolgozó

ÜZEMVEZETŐI és húsipari szakmunkást

TÖLTÉLÉKÁRU KEVERŐI munkakörbe.

Belépés azonnal, fizetés megegyezes szerint.

A munkakör elfoglalásához írásos pályázatot kérünk benyújtani részletes életrajzzal. Erkölcsei bizonyítvány szükséges. Jelentkezni személyesen a vállalat főmérnökénél Nyire jyháza, Bethlen Gábor u. 84. sz. alatt.

Sz a b

A labdaronyolítók második félévesét. Az a jellemző a Győrben a val mérkőzésért.

A debrecsombaton túli városb 3 órai kez MÁV DAC amelyn a rászkodik. A újság, hogy III. Bétát, a közösen a szerepeltet. A tervezett II. — Szabogonyi, Sív Vasvári, R Szabó III. Mezei.

A két cs zete:

4. MÁV D

12. DVSC

A győri hon lejátsz se közül a alkalommal szott, tehát ben a bajn a papírform szól. Viszor ényeket. A múlt héte amely bizt akarással, akers Szabó ve miért r DVSC a M retlenség s igen nehéz ceni csapat eredmény k jesítmény k

„Mi lesz B-Ben?

A követ lesznek m sek: Ganz-1 nyász, BV VM Egy Bányász, Sz Előre—Egri Bányász—B kemeti D Ozdi Kohá litók, Zala noki MTE.

Ebese ált giuma, 8 ór XX. spart elődöntője, versenyzőin

Nagyerde götti erdőre és a debrec mezei futób részvevők verseny.

Nádudvar dányi MÁV Szatmári), Hajdúszobo zsei, Tóth szoboszlói TITÁSZ Ele ter, Zsáka harnagybaj DOSZ (Bát Csökmő—K I., Csontos, Petőfi—H

Mély m hogy NA

szövetkezeti munkatárs 11-én elhun előtt 10 óra ravatalozój nyugalmora

Emlékét Debreceni tags

HAJDÚ-BI let: 14 193

Szabó III. a balszélső Elutazott Győrbe a DVSC

A labdarúgó NB I. B-ben ma bonyolítják le a tavaszi idény második fordulójának mérkőzéseit. Az elmúlt héten győzelemmel rajtolt DVSC ezúttal Győrben a MÁV DAC csapatával mérkőzik a bajnoki pontokért.

A debreceni vasutas együttes szombaton elutazott a dunántúli városba, ahol ma délután 3 órai kezdettel játsszák le a MÁV DAC—DVSC mérkőzést, amelyen a fővárosi Bana bírásokodnak. A DVSC-nél az az újság, hogy leigazolták Szabó III. Bélát, akit már a mai mérkőzésen a balszélső posztján szerepeltet Piber István edző. A tervezett összeállítás: Szabó II. — Szabó I., Nagykaposi, Zagonyi, Sívágó, Lipók, Dóczi, Vasvári, Rozgonyi, Vársárhelyi, Szabó III. Tartalék: Kiss és Mezei.

A két csapat jelenlegi helyezete: 4. MÁV DAC 18 9 3 6 19—13 27 12. DVSC 18 7 5 6 20—19 21

A győri csapat az eddig otthon lejátszott kilenc mérkőzés közül hetet megnyert, két alkalommal döntetlenül játszott, tehát Győr veretlen ebben a bajnoki idényben. Ez és a papírforma a hazaiak mellett szól. Viszont a DVSC olyan eredményeket csillogtatott az elmúlt héten a BVSC ellen, amely biztató a jövőre. Nagy akarással, lelkesedéssel, a gólerős Szabó III-mal megerősödve miért ne törhetne meg a DVSC a MÁV DAC hazai veretlenségét? Bizonyára igen nehéz dolga lesz a debreceni csapatnak. Az elődöntetlen eredmény kivívása is szép teljesítmény lenne tőle.

Mi lesz még ma az NB I. B-ben? A következő párosításban lesznek még bajnoki mérkőzések: Ganz-MÁVAG—Pécsi Bányász, BVSC—Bp. Spartacus, VM Egyetértés—Oroszlányi Bányász, Székesfehérvári MÁV Előre—Egri Dózsa, Várpalotai Bányász—Békéscsaba, Kecskeméti Dózsa—BKV Előre, Ózdi Kohász—FŐSPED Szállítók, Zalaegerszegi TE—Szolnoki MTE.

Ez nem les! — mutatja a vizsgáló... A futballbírójelöltek egy csoportja (balról): Sánta Mihály, Nagy Margit, Magyar Erzsébet és Farkas László (Hegedűs Zoltán felvétele)

NB I-es bajnoki labdarúgó-mérkőzések

Kispesten szombaton borús időben, de kitűnő talajon fogadta a Bp. Honvéd a Csepel együttesét. Honvéd támadások után a 6. percben a Csepel vezetést szerzett. A félidő végén a Csepel 1:0-ra vezetett. Az 50. percben egyenlített a Honvéd. A játék képe alapján a Honvéd közelebb állt a győzelemhez. Végeredmény: Csepel—Bp. Honvéd 1:1 (1:0).

Pécs—Ferencváros 0:0. A rendkívül nehéz, mely talaj sáros pályán jó labdarúgás nem alakulhatott ki.

Az Ú. Dózsa—Kömlő mérkőzésen a 13. percben Dunai III. lövést Erdősi csak kiütni tudta és a szemfüles Dunai II. közelről a hálóba pofozta a labdát (1:0). Két perccel később Bencs szerzte meg egy elcsúszott hirt labdát a jobbszélen és pontos középre ívelését Fazekas egy igazitás után mintegy 10 m-ről jobb sarokba vágta. 2:0 volt a félidőben. Egy perccel a mérkőzés vége előtt Fazekas ívelt a baloldaltól középre és a berobbanó Dunai II. közelről a hálóba fejtett. (3:0) Végeredmény: Ú. Dózsa—Kömlő 3:0 (2:0).

FEDETTPÁLYÁS ATLÉTIKAI EURÓPA-BAJNOKSÁG

A bolgár fővárosban szombaton délután ünnepélyes keretek között megkezdődött a második fedettpályás atlétikai Európa-bajnokság.

Eredmények: Férfi súlylökés: Európa-bajnok: Harmuth Briese-nik (NDK) 20,19 m.

Női súlylökés: Európa-bajnok: Nagyzeva Csizsova (szovjet) 19,70 m, új fedettpályás világcúscs.

Női távolugrás, Európa-bajnok: Heidi Rosendahl (nyugatnémet) 664 cm.

Magasugrás, Európa-bajnok: Major István (magyar) 217 cm.

60 m futás, Európa-bajnok: Valerij Borzov (szovjet) 6,6 mp.

4x200 m női váltó, Európa-bajnok: Szovjetunió 1:37,1 p.

4x400 m férfi váltó, Európa-bajnok: Lengyelország 3:11,2 p.

Sporthírek

A megyei labdarúgó-szakszövetség edzői és játékosbizottságának hatónál felül együttműködésével többéves tárgyalások után a Dózsa Kossuth utcai klubtermében...

A Statisztika női asztalitenisz-csapatja 5:2 arányban győzött a Bajnokságok Európa Kupája döntőjében a Starta Prága ellen. Kisházi S., Lotaller és Magos aratta a magyar bajnokcsapat győzelmét.

A megyei tekecszövetség elkészítette a tavaszi sorsolást. Eszerint az 1971-es bajnoki idényben is 11 csapat vesz részt az összevont megyei bajnokságban, amelyek első fordulóját március 21-én bonyolítják majd le. Az NB II-ben ma kezdődnek — az MGM Vasas Kecskeméti játszék.

A D. Építők labdarúgó-szakszövetsége március 10-én a nagyerdői sporttelepen az 1955—56—57. évből született fiatalok részére tornabizottságot tart.

A cselgáncs Hungaria Kupa nemzetközi viadal küzdelmeit szombaton kezdték, és ma fejezik be a miskolci új sportcsarnokban. A magyar judósoknak hét nemzetversenyzője az ellenfelei.

Szemüveget a bírónőnek?

Játékosvezető tanfolyam vizsgájára hívták meg Kocsis Sándor, a hajdúszoboszlói városi testnevelési és sportszövetség elnöke. Még azt is közölte, hogy meglepetésben lesz részem. A szíves meghívásnak eleget tettem, nem azért, mert kíváncsiság vitt volna a hajdúszoboszlói labdarúgó játékosvezető-jelöltek vizsgájára. Voltam már sok ilyen vizsgán, nem ért engem meglepetés — eddig.

A tanfolyam résztvevői már együtt voltak, egy asztal körül ültek, amelyre labdarúgópályát ábrázoló rajtot helyeztek, ezen különböző színű bábuk, zöld és piros színben a játékosokat, a feketét a bírót, egy inggomb pedig a labdát jelképezte. Végignézve a jelöltek során valóban meglepetésben volt részem. A vizsgázók közt két lány is volt, a 21 éves Magyar Erzsébet és a húszesztendős Nagy Margit.

Tehát mégis igaz lett Kocsis Sándornak — itt a meglepetés. Hosszú évtizedek alatt sok játékosvezető vizsgán vehettem részt, de női futballbírójelölttel ilyen helyen még nem találkoztam. Ismerem ugyan női futballbírókat Debrecenben — talán sokan emlékeznek még a magyar válogatott kézilabdakapusról, Mák Marira, aki nemcsak vizsgálta, de mérkőzéseken is közreműködött. Mák Mari vizsgáján nem voltam ott, viszont most női labdarúgó-játékosvezető „számadásán” lehettem jelen.

Megkezdődött a vizsga. Sorban kérdéseket húztak a jelöltek. Rövid gondolkodás után megszűletem a választ. — Milyen szabadrúgásokat ismer? Nagy Margit válasza: Kétféle szabadrúgás van, közvetlen és közvetett. A közvetlen szabadrúgásból egyből gól érhető el, míg a közvetettből nem. A szabadrúgást mindig onnan kell elvezetni, ahol a szabálysértés történt, és álló labdával.

Közvetett kérdés: Miképpen ítélné közvetlen szabadrúgást? — Az ellenfél megrúgásáért. gáncsolásáért, előtte vagy mögötte buktatási szándékkal lehajlásért, rárúgásért, erőszakos vagy veszélyes lökésért, hátulról való lökésért, megütésért, kézzel történő megfogásért, lökésért — mindezek kísérletéért és kezezésért.

A válasz egyszerű. — Mit féltne akkor, ha a támadó kezezésért szabadrúgáshoz jutott védő húsz méterről saját kapujába rúgja a labdát? Hallgatás következik. — Gól vagy nem gól? Vagy egyik sem? — Kit büntettek a szabadrúgással? — Az ellenfelet. — Tehát? — Nem érvényes a gól. Szögletűrágással folytatódik a játék.

Magyar Erzsébet olyan kérdést húzott, amellyel napjainkban sokat foglalkozunk még a szerdai, jeni mérkőzésen ezért kiállította az íráskészítő a belgrádi Dzsajicot.

A kérdés: Mit tesz a sportszertelenségek megakadályozása érdekében? — A sportszertelenségek az ellenféllel, a nézőkkel, a bírakkal szemben nem a labdarúgás velejárói — hangzik a válasz.

— Mit féltne akkor, ha a támadó kezezésért szabadrúgáshoz jutott védő húsz méterről saját kapujába rúgja a labdát? Hallgatás következik. — Gól vagy nem gól? Vagy egyik sem? — Kit büntettek a szabadrúgással? — Az ellenfelet. — Tehát? — Nem érvényes a gól. Szögletűrágással folytatódik a játék.

Magyar Erzsébetnek igaz van. Valóban, miért ne lehetnének női futballbírók a labdarúgópályákon? Elvégre — egyrészt már több női mérkőzést rendeztek a megyében, világbajnokságot is bonyolítottak le ebben a sportágban. Tehát női mérkőzéseken különösen működhetnek női játékosvezetők, de a férfiak találkozásánál lehetnének. Ki tudja, talán női futballbírók mellett udvariasabbak lennének a játékosok — természetességéből, és a szurkolók is jobban meggonnódnának azt, hogy mit kiabálnak a pályára, amelyet még a gyengébb nem fülei elviselnek. (Lefeljebb annyit, hogy „Szemüveget a bírónőnek!”)

A többiekkel együtt gratulálok a vizsgát tett futballbíróknak, a két új női játékosvezetőnek, és kívánok nekik jó munkát.

Fülep Kornél

Az olimpiai program csökkentése ellen

Bécsben a nemzetközi sportszövetség (AGFI) közgyűlésén dr. Csánádi Árpád, a Nemzetközi Olimpiai Bizottság magyar tagja NOB-tól kapott megbízatása alapján tanulmányt terjesztett elő az olimpia programjáról és az ezzel kapcsolatos különböző elképzelésekről. Dr. Csánádi Árpád előadása után élénk vita alakult ki, és azzal záródott, hogy a nemzetközi sportszövetségek egységesen ellene vannak minden programcsökkentési kísérletnek. (MTI)

Debreceni birkózók Rostockba készülnek

Az NDK-ban, Rostockban birkózóspartakiádját. Az április 14. és 20. közt sorra kerülő nemzetközi versenyen a Magyar Néphadsereg birkózóválogatottja is részt vesz.

A többiekkel együtt gratulálok a vizsgát tett futballbíróknak, a két új női játékosvezetőnek, és kívánok nekik jó munkát.

Fülep Kornél

MOZI

CSALÁDI FÉSZEK. Francia—olasz film (14). VIG du. ma és hétfőn 7/4, 6 1/2, 9, VIG de. ma premier helyárral: 10 1/2, 11 1/2, 12, 12. METEOR ma 3, 1/6, 1/8, KLINIKA ma 3/5, APOLLO de. hétfőn 1/10, 1/12, 1/2.

MARIE SZESZÉLYEI. Színes, szinkronizált francia film. APOLLO du. ma és hétfőn 1/4, 3/6, 8, APOLLO de. ma 11 és 1/2 premier helyárral: METEOR hétfőn 3, 1/6, 1/2, HORVÁTH ÁRPAD ma 1/3, 1/5, 1/7.

UTAZÁS A NAP TULSÓ OLDALÁRA. Színes, fantasztikus angol film. VIG de. hétfőn 1/12, 1/2.

KATI ÉS A VADMÁCSKA. Színes magyar film. VIG de. hétfőn 9.

LOPOTT CSÓKOK. Színes francia film. MŰVESZ ma 3/3, 5, 1/8, HORVÁTH ÁRPAD hétfőn 3/7.

MATINÉ APOLLO 9 Farkasvisszhang. METEOR 10 A Nosztyi új este Tóth Marival.

SZÍNHÁZ Ma 11-kor Operahangverseny, 7-kor Tosca, Virágos Debrecenért bérlet 1—2. Kedden 6-kor Galleit élete, Dérnyé bérlet 1—2. Szerdán 7-kor Hunyadi László, Erkel bérlet.

ELŐADÁSOK A HUNGARIA KAMARASZÍNHÁZBAN: Ma 3-kor Két férfi az ágy alatt, bérletszűnet, 7-kor Két férfi az ágy alatt, Kossuth bérlet 1.

TV

VASARNAP BUDAPEST 8.45 Műsorismertetés, 8.50 Iskola-tévé, 9.05 Mi és Vulkán. Szovjet ifjúsági film. 10.15 Játssz, kis zenész! 10.35 Hétmérföldes kamera. 10.50 Reklámműsor, 10.55 Helyszíni közvetítés az Óbuda Termelőszövetkezetből. 11.25 Ma éjjel. Vietnami film. 11.50—12.20 Televízió a kisliskolákban. 13.33 Műsorismertetés. 13.35 Sprechin Sie deutsch! Alapokú német nyelvtanfolyam. 14.00 „Röplül, páva!”-kór. 14.40 Daktári. Amerikai filmsorozat. 15.30 Forradalmi ifjúsági napok. 16.10 Reklámműsor. 16.15 Telesport. 18.00 Tudósainkat ajánljuk. 18.25 Delta. Műsoraink híradó. 18.50 Esti mese. 19.00 A Hét. 20.00 Hírek. 20.05 Hazám, hazám... Műsor Erkel Ferencről. 20.35 Klasszikusok tv-filmje: A bunda. 22.20 Tv-híradó.

POZSONY 9.25 Marosko tanuló. Tv-játék gyermekeknek. 10.40 Kanadai dokumentumfilm. 11.05 Tv-híradó. 14.25 Fedettpályás atlétikai EB. 16.25 A hegyi menőszöveg. 16.50 Cseh-szlovákia—USA jégkorongmérkőzés. A szünetben esti mese. 19.20 Tv-híradó. 19.45 Sporteredmények. 20.10 Költészet. 22.10 Kultúra 71. 22.35 Tv-híradó. 22.50 Sporteredmények II.

BUKAREST 9.00 A falu életéből. 10.30 Román zeneszerzők albuma. 11.30 Zenés-táncos operettműsor. 12.15 Steaua—Farul Constanta bajnoki labdarúgó-mérkőzés. 14.00 Magyar nyelvű adás. 15.30 Atlétika Európa-bajnoki döntő közvetítés Szófiából. 17.00 Vételkérés. 18.20 A legkisebbeknek. 19.00 Ipari riportfilm. 19.35 Román játékfilm. 21.10 Népi énekek és játékok. 21.55 Atlétikai EB közvetítés Szófiából.

A NYÍREGYHÁZI RÁDIÓ MŰSORA 18.00—19.00: Vasárnapi újság — Színes muzika — Sport.

HETFO POZSONY 16.25 Hírek. 16.30 Pedagógusok műsora. 17.00 Orosz nyelvtanfolyam. 17.25 Zöldyomi impresszió. Tv-film. 18.40 Kis tv-könyvtár. 19.00 Tv-híradó. 19.30 Történelmi határkövek. Publicisztika. 20.00 Osztróvszki: Késeli szerelem. Tv-játék. 21.55 Tv-híradó.

BUKAREST 17.00 Színház és mozi. 17.30 Gazdasági szemle. 18.20 A legkisebbeknek. 19.00 Mauriac regényének filmváltozata. 19.45 Vételkérés. 21.00 Zenéi adás. 21.40 Tv-sport.

A NYÍREGYHÁZI RÁDIÓ MŰSORA 18.00—19.00 Hírek, események két megyéből — Hortobágyi képek — Jegyzet a tanácsjagi jelölő gyűlésekről — Válaszolunk hallgatóinknak — Dalok.

KÖZLEMÉNY

ÉRTESÍTTÜK A VÁROSI VIZVEZETÉSKHÁLÓZATBA BEKAPCSOLT FOGYASZTÓINKAT, hogy 1971. március 10.—április 25. között a városi vízhálózat mosatását végzzük. A mosatás este kb. 21 órától reggel 5 óráig tart.

Felhívjuk fogyasztóink figyelmét, hogy a mosatási idő alatt nyomásingadozással, illetve vízhiánnyal kell számolni. Ezért a közölt időszakban a víznyomástól függetlenül üzemelő berendezéseket (bojlerek stb.) ne üzemeltessék. A mosatási idő alatt a vízvezetési víz zavartsága várható — vas- és mangánlerakódás kiválása, egészségre nem ártalmas — ezért előre is szíves elnézésüket kérjük. Azok a fogyasztók, akik a hálózati vízet technológiai célra használják, a mosatási időszakra a részükre szükséges áthidaló intézkedéseket szíveskedjenek megtenni.

Kérjük a ingatlan tulajdonosokat, kezelőket, hogy a belső vízvezeték mosatását március 10.—április 25. között végezzék el.

Nyomásgingadozás, esetleges vízhiány, valamint a fogyasztók részéről teendő előzetes intézkedések elmulasztása s az abból származó károkról felelősséget nem vállalunk.

DEBRECENI VÍZ- ÉS CSATORNAMŰVEK VÁLLALAT (X)

Mai sportműsor

Asztalitenisz

Ebese általános iskola kollégiuma, 8 óra: A falusi dolgozók XX. spartakiádjának járási elődöntője, 14 középső férfi, női versenyzőinek részvételével.

Atlétika

Nagyerdői vídampark mögötti erdőréz, 10 óra: Debrecen és a debreceni járás 1971. évi mezei futóbajnoksága, férfi, női versenyzőkkel, egyéni és csapatverseny.

Labdarúgás

Nádudvari TSE—Püspökkladányi MÁV (Fülepe, Nagy J., Szatmári), Derecskei Petőfi—Hajdúszoboszlói Bocskai (Mizsei, Tóth B., Kovács), Hajdúszoboszlói Földgázbányász—DITÁSZ Elektromos (dr. Demeter, Zsakay, Bogdándy), Biharnagybajom—Kabai ME—DOSZ (Báthori, Németi, Bagi), Csökmő—Komádi TSE (Papp I., Csontos, Ugrai), Nagyrábéi Petőfi—Hajdúböszörményi

Gépjávitó (Nagy S., dr. Csaba, Lámer)

Délután 3 órakor kezdődő mérkőzések az MNK-ért.

DVSC sportszarnoka, 8 órától:

A D. Sportiskola labdarúgó-szakszövetsége nyolc csapatának terebajnoksága. Második forduló, négy mérkőzés.

Röplabda

Felsőfokú Építőgépezési Technikum tornaterme, 14.30 óra: Debreceni EAC—Csepel (Markovics). Férfi NB I-es bajnoki mérkőzés.

Sakk

Ebese általános iskola kollégiuma, 8 óra: A falusi dolgozók spartakiádjának járási elődöntője.

Torna

Tóth Árpád Gimnázium tornaterme, 9.30 óra: Debrecen 1970—71. évi kisdobos fiú—leány egyéni és csapatbajnoksága, 1960. szeptember 1. után született fiatalok részvételével.

Mély megrendüléssel tudjuk, hogy NAGY JÓZSEFNE népművész szövetkezetünk dolgozója, kedves munkatársunk 1971. március 11-én elhunyt. Március 15-én délután 10 órakor a Kőzetemető I. o. ravatalozójából helyezik örök nyugalomra.

Emlékét kegyelettel megőrizzük. Debreceni Házilpart Szövetkezet tagsága és vezetősége

Mély fájdalommal tudjuk, hogy drága kisfiunk, testvérem, unokánk, dédunokánk, unokacsénk, keresztfiunk, GYÖNGYÖSI CSABIKA DANIEL 10 hónapos korában, 3 heti betegsége után elhunyt. Temetése 1. hó 16-án, kedden délután 13 órakor lesz a Kőzetemető I. o. ravatalozójából.

A gyászoló család Lakás: Varga u. 1.

Ezúton mondunk köszönetet a rokonoknak, barátoknak, ismerősöknek, az intézmények és vállalatok képviselőinek, akik felejtethetetlen halottunk, VERESS ISTVAN temetésén megjelentek, sírjára koszorút, virágot helyeztek, együttérzésüket bánatunkat enyhíteni igyekeztek.

A gyászoló család

NAPLÓ

A MAGYAR SZOCIALISTA MUNKÁSPÁRT HAJDÚ-BIHAR MEGYEI BIZOTTSÁGÁNAK LAPJA

MHSZ-tervek

A katonai és a polgári életben egyaránt találkozunk velük: MHSZ-tagokkal. A szövetségben folyó munka érdekes, izgalmas, igazán fiataloknak való. Barczy József, az MHSZ megyei titkára beszélt tervekről.

Rádiós-, vízi-, lövész-, modellező, és technikai klubokban tevékenykednek a hajdú-bihari fiatalok. A vezetők célja: olyan ismeretekkel gazdagodjanak a klubok tagjai, amelyeket mind a polgári életben, mind a hadseregben hasznosítani lehet.

Mint a megyei titkár elmondotta a következő években minden szakterületen, klubban és szakosztályban jelentős változásokra lehet számítani.

A könnyűbúvárok számára Ártánd mellett hamarosan elkészül a vízbázis. Megoldódik tehát a sokéves gond: a megye fiataljainak nem kell többé Borsodba utazniuk, hogy megfelelő körülmények között edzhessenek. Az elkövetkező időszakban szeretnék Berettyóújfaluban és Bihar-keresztesen is eredményesen működő szakosztályokat létrehozni.

A lövészklubokat most szervezik át. Eddig részben a katonai előképzés és a tömegversenyek rendezése volt elsősorban az MHSZ feladata. Szép sikereket ért el ezen a területen, hiszen több mint százszázalékos részt ebben a munkában. Ami a minőségi sportot illeti, most szeretnék legalább tíz olyan klubot is kialakítani, amelyek tagjai országos szintű versenyeken is megállják helyüket. Minden városban és járási székhelyen óhajtanak ilyen klubot kialakítani. Természetesen ez nagy anyagi befektetést is igényel. A lakosság elsősorban a lötekes megépítésékor segíthet társadalmi munkával.

A rádióklubok kialakításánál ugyanez az elv: minden járási székhelyen és városban működjenek amatőr klubok. Ezen túlmenően azonban a középiskolákban és általános iskolákban is szeretnék létrehozni amatőr állományokat. A rádiósport gyorsabb fejlődése érdekében egyre több "rézkavasz" versenyt rendeznek, amelyek eddig is nagy népszerűségnek örvendtek a fiatalok körében.

A modellezőknél a rádióirányítású modelleknek van jelentőségük. Természetesen, mivel ezek nagy műszaki felkészültséget igényelnek, továbbra sem lehet eltekinteni a hagyományos modellezéstől. Itt európai versenyeken részt vevő klubtagjaik is vannak. Sebestyén Miklós, Öcsödi Zoltán, Papp Jenő, Bimbi Zoltán már határainkon túl is szereztek hírnevet a magyar modellező sportnak.

Néhány sorban ennyi, amit az MHSZ Hajdú-Bihar megyei szervezetének munkájáról elmondhatunk. A sorok azonban azt jelzik: egyre érdekesebb, sokrétűbb az itt folyó tevékenység.

Tojás- és almabőség a debreceni piacon

A metsző hideg szél károsan befolyásolta a szombati debreceni piacot. Az idén először fordult elő, hogy nagyobb volt a kereslet, mint a kínálat. Asztalok maradtak üresen, elmaradtak az árusok. Ennek következménye, hogy egyes cikkek ára emelkedett. Így például a leveleszöldes csomója 3,50-ról 4 forintra drágult. A baromfipiacon is

megmutatkozott ez a folyamat, mert például az élő csirke kilóját 28 forintra tartották. A tyúk kilónkénti ára 23 forint, Kacsát, libát nem hoztak fel a termelők, pulyka is kevés volt. A háztáji gazdaságokból piacra került tyúkok párját 140—150 forintra tartották. Tojás volt bőségesen, jércetojást már 90 fillérért lehetett kapni, a tyúktojás ára 1—1,10 forint volt. Hasonló bőség volt az almából. Az árak itt emelkedtek. Már nem volt 4 forintos alma, a legolcsóbb kilója 5 forint, a szép jónatán 8—9 forint. A dióbél kilója 50—60 forint, ebből is volt elegendő.

A zöldségpiacon kevés volt a káposzta, a fejes káposztát 4 forintért adták. A retek 6, a bab minőség szerint 16—18, burgonya 3,50 forint. Hoztak fej zöldségmát is, csomója 3 forint. (Budapesti olcsóbb, már 1,80-ért is lehet kapni.) A sanyarú káposzta a piaci árusnál 7—8 forint, a szövetkezeti pavilonban 6 forint. A vöröshagyma ára 4 forint helyett 5 forint, a fokhagyma tartotta a 20 forintos árat.

„A FALU SZOCIALISTA KULTÚRÁJA” címmel a termelőszövetkezeti brigádok számára rendezett vetélkedő elődöntőit a Bihar Tsz-ek Területi Szövetsége vasárnap délelőtt 9 órakor a berettyóújfalui művelődési házban tartja. A Debrecen és Környéke Tsz-szövetség a létavértesi, a Hajdúsági Tsz-szövetség pedig a hajdúböszörményi művelődési központban ugyanebben az időpontban rendezi.

ELKÉSZÜLT A KRESZ közelmúltban módosított szabályait ismertető könyv. A könyvecskét már vasárnap délelőtt megkaphatják az érdeklődők az utolsó, a módosítással kapcsolatban szervezett előadáson. A Magyar Autóklub debreceni szervezetének rendezésében 9 órakor a debreceni MÁV-állomás előadótermében autóknek és motorosoknak tartanak ismertetést.

KERTBARÁTOK FIGYELMÉBE ajánljuk Fűri Józsefnek, a Kecskeméti Szőlészeti Kutatóintézet munkatársának előadását. A rendezvényre hétfőn délután 5 órakor Debrecenben, a Kossuth u. 1. szám alatt kerül sor. A „Csemegeszőlő a házikertben” című, vetített képekkel illusztrált tájékoztatóban szó lesz a legújabb szőlőfajtákról, a szőlő tápanyagigényéről és a szaporítási eljárásokról.

HÜVELYK MATYI című darabját a Ludas Matyi bábszínház vasárnap délelőtt 11 órakor mutatja be Debrecenben, a Művész moziban.

(Csáth Attila rajza)

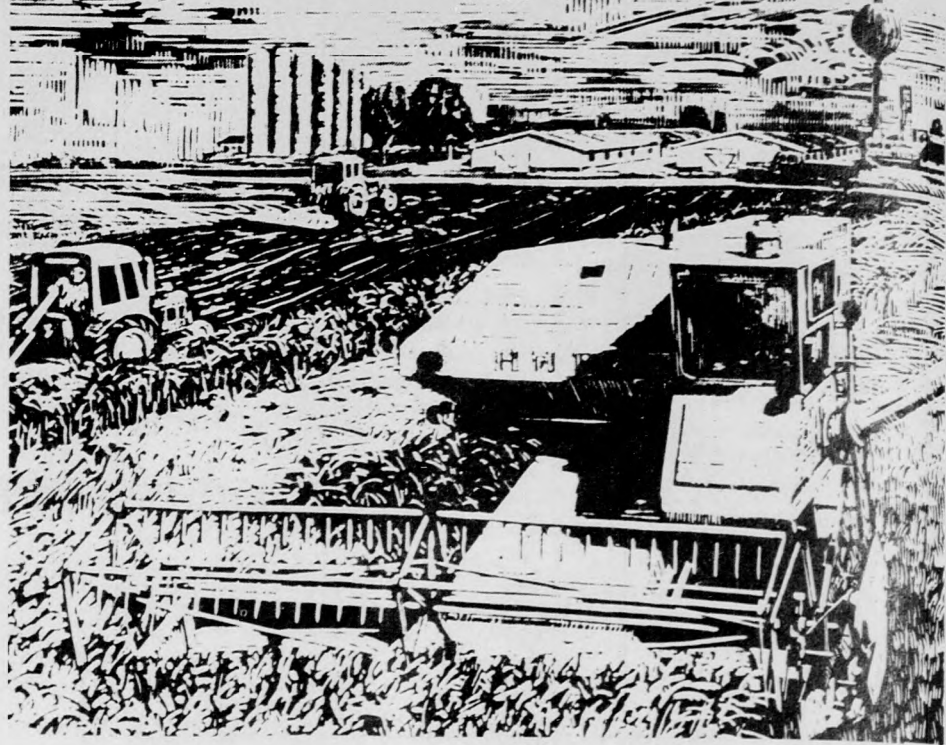
Rejtvényfejtők figyelmébe!

A Napló 1971. február 21-i számában megjelent keresztrejtvény helyese megjelölése: „A szép igaz s az — Igaz szép! — Sose áhítatok — mást, nincs főbb bölcsesség!”
Könyvet nyertek: Ságvári Kalmánné Debrecen, Ifjúság u. 5. I/3.; Kucsera Sándorné Debrecen, Péterfia u. 30.; Zányi József Debrecen, Timár u. 8.; Sándor Ferenc Debrecen, Dóczy József u. 5. I.; Vass Zoltán Debrecen, Thomas Mann u. 15.;

Lábas Béla Debrecen, Vörösmarty u. 4.; Molnár Géza Debrecen, Csapó u. 22.; Sári Béláné Püspökladány, Bajcsy-Zs. u. 4.; Kelemen József Hajdúszoboszló, Bordánagát u. 10.; Maklár Lajos Hajdúnánás, Kossuth u. 12.

Kérjük a debreceni nyerteseket, hogy a jutalomkönyvet személyesen a Hajdú megyei Lapkiadó Vállalat (Debrecen, Tóthfalusi tér 10. fszt.) vegyék át, 8.00-tól 15.00 óráig.

HAJDÚ-BIHAR MEGYEI TERMELŐSZÖVETKEZETEK ÉLETÉBŐL /1945-1970/

A hajdú-bihari mezőgazdaság 25 éve

Új kiadvány jelent meg a napokban a Hajdú-Bihar megyei Tanács V. B. mezőgazdasági és élelmezésügyi osztályának és a megye területi tsz-szövetségeinek kiadásában. A képekkel gazdagon illusztrált kis füzet a megye mezőgazdaságáról, termelőszövetkezeteinek fejlődéséről számol be.

A kiadványt Bogár Lajos, az MTI rovatvezetője szerkesztette. A címlapon Csanádi András grafikusművész munkája. A borítólapon a mezőgazdaság életéből vett jelenetek láthatók.

Az első oldalakon számokkal illusztrált rövid áttekintést talál az olvasó a növények természetéről, és az állattalományának a növekedéséről. A képek szemléletesen mutatják, honnan jutottunk el a nagyüzemi gazdálkodás uralkodóvá válásáig. Az első képek egyike még ekéjét javító idős embert, búzárt rostával szelelő parasztszasszont mutat. Az utolsó oldalakon korszerű üvegházak, permetezőgépek és zetorok láthatók.

NAPI

1971. március 14., vasárnap

Névnap: Matild

A Nap kél: 6.01-kor

nyugszik: 17.47-kor

A Hold nyugszik: 6.28-kor

kél: 20 óra 34 perckor

VÁRHATÓ IDŐJÁRÁS vasárnap estig: Változóan felhős idő, havas-esevel, legfeljebb néhány helyen futó esővel. Időnként élénk, helyenként erős délnyugati, nyugati szél. Az erős éjszakai fagyok megszűnnek, a nappali felmelegedés erősödik. Várható legmagasabb nappali hőmérséklet vasárnap 5—10 fok között. (MTI)

ÁRAMSZÜNET lesz Debrecenben március 18-án 8-tól 15 óráig a Hortobágy utcán a 17. számig, a Sinai utcán a 12. számig, a Domokos Lajos utcában, a Dózsa György utca páros oldalán végig, a Honvéd utca páros oldalán a Kertész utcától az 58. számig, a Honvéd utca páratlan oldalán a Dolmány utcától a 67. számig.

A TIT IFJÚSÁGI filmklubjának következő foglalkozása hétfőn 16 órakor lesz a Művész moziban. A foglalkozás témája: A magyar film a felszabadulásig. Az előadást két film vetítése követi.

Nagy sikerrel szerepelt Nyugat-Berlinben a kijevei jégbalett-együttes (Telefotó — UPI—MTI—KS)

krónika

ÉVFORDULÓ-NAPTÁR

Skutecky

Az ismert szlovák festőművész, Dominik Skutecky ötven évvel ezelőtt halt meg. Bécsben és Velenicében tanulta a festészetet. Külföldi tanulmányainak befejezése után hazatért, és Besztercebányán telepedett le. Sokoldalú művész volt. Szívesen festett anekdotikus zsánerjeleneteket. Témáit részben a velencei életből, részben a katonatisztek és a szalonok világából merítette. Azonban legjelentősebb képein már a gyárak életét, az üzemi munkások nehéz sorsát ábrázolja. Több művét őrizik Budapestben a Szépművészeti Múzeumban is. Közülük a legismertebbek: Ajtatósság, Könnyű más kárán nevetni, Munkában és Ónarcépk.

GYERMEKBENULÁS ELLENI vakcinálás lesz Debrecenben az 1967. szeptember 1. és 1970. december 31. között született gyermekek számára március 17-én és 19-én délelőtt 8—12, délután 2—6 óra között a körzeti gyermekrendeléseken. Az érdekelteknek az idezésről függetlenül is meg kell jelenniük.

Négy találatot 35 fogadó ért el, nyereményük egyenként 123 358 forint. Három találat 4509 fogadónak volt, nyereményük egyenként 467 forint. A két találatos szelvények száma 138 498 darab, ezekre egyenként 19 forintot fizetnek.

Kitüntetés

A Népköztársaság Elnöki Tanácsa Lovász Imréné, a Vasutasok Szakszervezete debreceni területi bizottsága titkárnak nyugállományba vonulása alkalmából, eredményes munkájának elismerésül a Munka Erdemrend arany fokozata kitüntetést adományozta.

Több figyelmet az olajkályhák üzemeltetésére!

A BM Hajdú-Bihar Megyei Türendészeti Parancsnokságtól nyert információ szerint idén eddig 7 esetben okozott tüzet a megyében az olajkályhák szakszerűtlen kezelése, üzemeltetése. Sokan nem tartják be az olajkályhákra vonatkozó türendészeti előírásokat, valamint a gyártó cégek által kiadott kezelési és használati utasításokat. Alapvető szabály: olajkályhák csak falazott kéménybe vezetett füstelvezető esővel üzemeltethetők. Fokozottan vonatkozik ez a 602, 622, 629, 630 és 1022-es típusokra. A nagy teljesítményű olajkályháknál fontos, hogy legalább 1,5—2 milliméter vízszint legyen a kályhákban, mert ellenkező esetben a füstcsőben lerakódik a korom, amely kocszosodik és a folyamatos hő hatására meggyullad, tüzet okoz.

A tüzoltóságok hasznos tanácsokat is adtak az olajkályhák üzemeltetőinek, karbantartóinak, ellenőrzőinek. A szabályok és tanácsok közül főleg a következőket fontos figyelembe venni. Begyújtott olajkályhába nem szabad olajat önteni. A fűtőlajba tilos más tüzveszélyes folyadékokat — benzint, petróleumot — keverni. Ha túltöltés vagy tömítési hiba miatt elcsöpeg az olaj, begyújtás előtt fel kell törölni. Az olajfelfogó tálcában idegen anyag nem lehet, ezt begyújtás előtt ellenőrizni kell. A kályha körül 1 méterrel belüli gyűlékony anyag nem tárolható. Amennyiben az égőtérben — égőházban — fél deciliternél több olaj gyűlik össze, begyújtás előtt feltétlenül el kell távolítani. Az olaj adagolását meg kell szüntetni, ha az üzemelő olajkályhában bűg hanggal járó lobbanássorozat észlelnek, és csak a bűg hang megszűnté után szabad ismét megindítani az olajadagolást. Fontos, hogy rendszeresen tisztítsák a füstcsöveket, a tüzetart, sőt a tüztér és a kályha palástja közötti részt is. Olajkályhák begyújtás után nem szabad felügyelet nélkül hagyni vagy kezeléssel, felügyelettel gyermekekre bízni. Adagoló nélkül tilos üzemeltetni az olajkályhát, nem tanácsos az adagoló nélküli gyűrtüket fordítva helyezni a kályhába. Végül: a hibákat szakemberekkel javíttassák, mert sok esetben okozott tüzet a szakszerűtlen házi, barkácsoló javítás.

Az oldalt összeállította: Domokos Lajos

DR. Á

A közelgő nyújtandó lantsunk a számot ad, hogyan és négy évvel mal. Hogy lasztást megnyílt eszm hogyan va tók jelölő vaslaítait.

Amikor kosság bizza rosi tanács tük ki az ip reskedelmi jobb kielég tási és egé sát. Felada tsverzü viszonyok javítása, a mus további valóra vált jelentett sz az a támog léseken, a dennapi m város lakói

Most, a godtan mo felett a vál resen válto kpezéseink nap tevék rendszeres, recen évtiz értelműn, déktalanul terv főbb c

Tovább a les eredm tsz-ek me tettünk a kulturális, elégitése ér előre a v nális ellátá ben. A III erből terv 3600 új la sen emelke építés. Új földből. Me sereg útjár a kívánt m kat, bölcsö kat épített nek jobb k vitettük, fe mi hálózat 13 000 nég bővült a ké ros belterü rületeken v tatóház kés lakosság n Igyekeztün választói ig telepeken a san épülje bölcsődék, nyek.

A debre egész sor meg. Új ar nak a konz gyár és — jából oly lé binát. Az új ben hozzájá recenben a zel húszsze s ennek fel

A korább pótolva kel sa érdeké

A fejlődő Debrecen

ÍRTA:

DR. ÁCS ISTVÁN, A VÁROSI TANÁCS ELNÖKE

A közelgő választások jó alkalmat nyújtanak ahhoz, hogy visszapillantunk az elmúlt négy esztendőre, számot adjunk a város lakóinak, hogyan éltünk, gazdálkodtunk a négy évvel ezelőtt kapott bizalommal. Hogyan hasznosítottuk a választást megelőző hetek és hónapok nyílt eszmecsereinek tapasztalatait, hogyan valósítottuk meg a választók jelölt gyűléseken elhangzott javaslatait.

Amikor négy évvel ezelőtt a lakosság bizalmából újjáalakult a városi tanács, többek között célul tűztük ki az ipari, a kommunális, a kereskedelmi, szolgáltatási igények jobb kielégítését, a kulturális, oktatási és egészségügyi ellátás javítását. Feladataink között szerepelt a tervszerű városfejlesztés, a lakásvizonyok és a foglalkoztatottság javítása, a szocialista demokracizmus további szélesítése. Feladataink valóra váltásához nagy segítséget jelentett számunkra az a bizalom, az a támogatás, amit a jelölt gyűléseken, a választásokon és a mindennapi munkánk során kaptunk a város lakóitól.

Most, a számadás idején, nyugodtan mondhatjuk: a tanács megfelelt a választók bizalmának, sikeresen váltottuk valóra akkori elképzeléseinket. A város lakosságának tevékeny közreműködésével rendszeres, kirtartó munkával Debrecen évtizedeket lépett előre. Egyértelműen állapíthatjuk meg, maradéktalanul teljesítettük a III. ötéves terv főbb célkitűzéseit.

Tovább javultak az ipari termelés eredményei, előbbre léptünk a tsz-ek megszilárdításában. Sokat tettünk a lakosság kereskedelmi, kulturális, szociális igényeinek kielégítése érdekében. Nagyt léptünk előre a városfejlesztés, a kommunális ellátás gondjainak enyhítésében. A III. ötéves tervben állami erőből tervezett 3200 lakás helyett 3600 új lakást építettünk. Jelentősen emelkedett a magánérintésű lakásépítés. Új lakótelepek nőttek ki a földből. Megváltozott a Vörös Hadsereg útjának arculata. Ha nem is a kívánt mértékben, de új óvodákat, bölcsődéket, általános iskolákat építettünk. A lakosság igényeinek jobb kielégítése érdekében bővítettük, fejlesztettük a kereskedelmi hálózatot. A tervklubban közel 13 000 négyzetméter alapterülettel bővült a kereskedelem. Mind a város belterületén, mind a peremterületeken több új áruház, szolgáltatóház készült, hogy a vásárlók, a lakosság rendelkezésére álljanak. Igyekeztünk teljesíteni azt a jogos választói igényt, hogy az új lakótelepeken a lakásokkal párhuzamosan épüljenek az iskolák, óvodák, bölcsődék, kereskedelmi létesítmények.

A debreceni iparvállalatok is egész sor beruházást valósítottak meg. Új arculatot ad a város iparának a konzervgyár, az új műanyaggyár és — a város jövője szempontjából oly lényeges — házépítő kombinát. Az új üzemek is nagymértékben hozzájárultak ahhoz, hogy Debrecenben az elmúlt időszakban közel húszezer ember kapott munkát, s ennek fele nő.

A korábbi évtizedek mulasztásait pótolva kellett, a jövő megalapozása érdekében százmilliókat költe-

nünk az elavult csatornahálózat korszerűsítésére, új csatornák építésére. Csaknem egy évtizedes előkészítő munka eredményeként néhány év múlva már a Tisza vize is befolyik Debrecenbe, s naponta 20 000 köbméterrel segít a vízellátási gondok enyhítésén. A választók régi és jogos kívánságát teljesítve átvágtuk a Csapó-kanyart, hogy helyén korszerű közlekedést biztosítsunk, és modern lakótelepet alakítsunk ki. Sorolhatnánk tovább a jogos büszkeséget kiváltó eredményeket, például azt, hogy számos új művelődési intézmény jött létre, melyek javították a város peremterületein levő lakóterületek kulturális ellátását is, és lényegében megoldottuk a gyermekszakorvosi ellátást is Debrecenben.

Mindezek az eredmények kétségtelenül egy előrelátó, megalapozott városépítő fáradozás gyümölcsei, amelyben mindenütt ott találjuk a város minden állampolgárának segíteni akarását. A város lakói az eltelt években számtalan javaslattal, ötlettel, olykor bíráló megjegyzéssel mondták véleményüket munkánkról, segítették a holnap terveinek valóra váltását. Tanácstagi beszámolókon, kisgyűléseken, tanácsuléseken és különböző más fórumokon jelezték egy-egy városrész vagy utca gondjait s nemegyszer a megoldás lehetőségeit.

Debrecen lakói azonban nem csupán szemlélői voltak ennek a nagy változásnak, hanem aktív részesei is. Csupán az elmúlt esztendőben mintegy 25 millió forint értékű társadalmi munkával járultak hozzá ahhoz, hogy szebb és fiatalabb legyen ez a város. Ezt az építő bírálatot, ezt a támogatást és segíteni akarását a jövőben sem nélkülözhetik a város vezetői.

Amikor az elmúlt négy esztendő legfontosabb eredményeit felvillantottuk, tudjuk, hogy még számtalan megoldatlan feladat van. Tanácsunk számára azonban csak az az egyedüli út volt járható, hogy a népgazdaság anyagi lehetőségeinek felhasználásával a legfontosabb, a holnapot is szolgáló célokat valósítsa meg. Vállalva azt

is, hogy egyébként több jogos igény kielégítésére nem kerülhetett sor.

Amikor az egyik szemünkkel a múltba pillantunk, a másikkal a jövőt figyeljük. Hiszen a most induló IV. ötéves tervben tovább nőnek, sokasodnak feladataink. Ha bepillantunk a tervekre, egy biztató jövő csillan meg előttünk. Lehetőségeinkhez és anyagi erőinkhez mérten tovább fejlődik, szépül ez a város, benne lakóinak élete, munkája. Többek között 8000 állami és szövetkezeti, valamint 4000 magánérintésű OTP-lakás megépítésével számolunk. Az új gyárak, gyáregységek megépülése mellett 900 férőhelyes bővítjük a kollégiumokat, s megkezdődik egy 800 ágyas kórház és rendelőintézet építése. Tanácsai beruházásból, valamint a társadalmi összefogás révén több mint 1500 óvodai férőhelyet tudunk biztosítani a város legifjabb állampolgárainak. A szállodai gondokon kívánunk enyhíteni, amikor bővítjük az Aranybika-szállót. Továbbra is fontos célkitűzésnek tekintjük a kereskedelmi hálózat fejlesztését azokon

az új lakótelepeken, amelyeket a következő években építünk. Ami a kereskedelmi hálózat fejlesztését illeti, kétségtelenül legjelentősebb lesz a Vörös Hadsereg—Hatvan utca sarkán épülő áruház, valamint az új, korszerű piac kiépítése. Még ebből a vázlatos felsorolásból sem hagyhatók ki az olyan beruházások, mint például egy korszerű művelődési ház építése a Fűvészkert utcai részen, a szakorvosi rendelőintézet bővítése, a MÁV-pályaudvar rekonstrukciója, az aluljárók kiépítése, a homokkerti felüljáró megépítése.

A terveinket illetően is csak jelzések, a jövő képeinek felvillantására van lehetőségünk. De ebből is látható a jövő Debrecenének nagyszerű képe, amelyből csak úgy lesz valóság, ha a város lakói — úgy mint eddig — támogatják, segítik a tervek valóra váltását. Többek között jó alkalom nyílik erre a közelgő választást megelőző jelölt gyűléseken, kisgyűléseken, ahol számíthatunk a város polgárainak az elmúlt időszakot értékelő vélemé-

nyére, a jövő tervét megvalósító elképzeléseire.

Országgyűlési képviselőinknek és tanácsstagjainknak soron következő választása fontos állomása a szocialista demokrácia továbbfejlesztésének. Az államigazgatás korszerűsítésével növekedett tanácsunk önállósága, hatásköre, kibővültek tanácsunk döntési és cselekvési lehetőségei. Éppen ezért az a célunk, hogy a munka és az élet minden területén minél több embert vonjunk be a kérdések megvitatásába és eldöntésébe, és mindenekelőtt fokozzuk választott szerveinknek — népképviselői testületeinknek — szerepét.

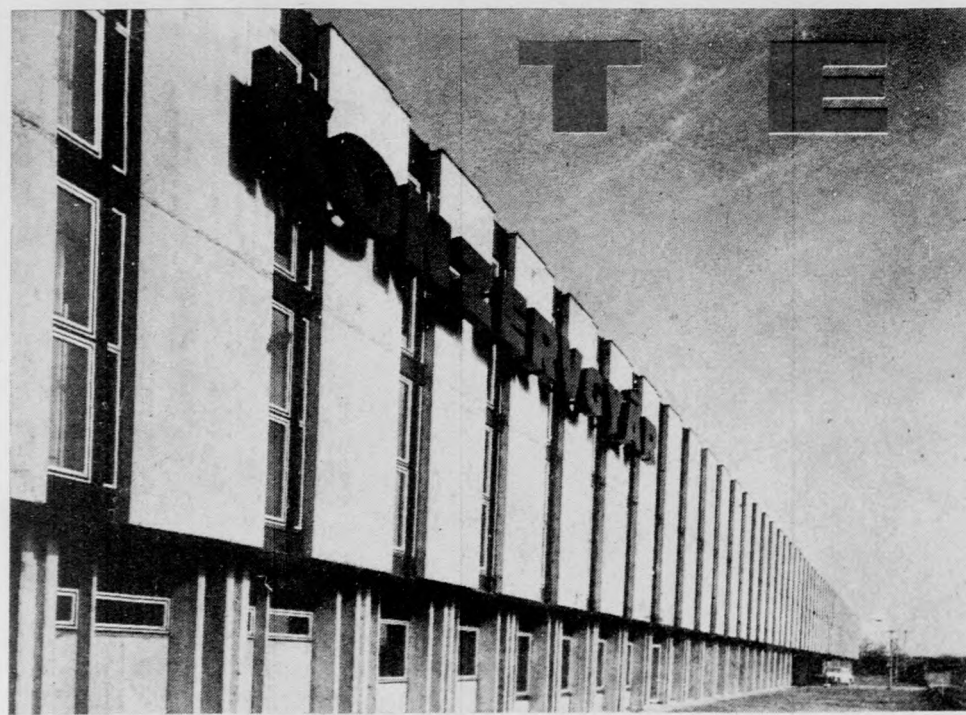
Amikor a közelgő jelölt gyűléseken tanácsstagjaink a választók elé állnak, nyugodtan vallhatják, hogy Debrecen város tanácsai és azok tagjai sikerrel teljesítették pártunk IX. kongresszusának határozataiból adódó feladatokat, eredményesen dolgoztak a párt politikájának, a választók megbízatásának valóra váltásáért.

E gondolatok jegyében kérem városunk dolgozóinak további aktivitását mind a jelölt gyűléseken, mind a szavazáson azzal, hogy amikor szavazatukkal pártunknak és a Hazafias Népfrontnak nemzetépítő programjára tesznek elkötelező ígéretet, gondoljanak arra is, hogy városunk négyéves perspektívája csak akkor válhat valósággá, ha minden szavazat mögött céljainkba vetett mély meggyőződés és városunk jövőjéért való önzetlen feladatvállalás áll.

Tisztelettel köszönöm meg a város lakóinak, a városi és kerületi tanácsstagoknak, vállalatainknak, intézményeinknek az áldozatot, a munkánkhoz adott segítséget. Köszönetet mondok a párt- és társadalmi szervezeteknek aktív támogatásukért, amellyel figyelemmel kísérték, segítették munkánkat, elképzeléseink valóra váltását.

Most a számadás, a holnapbalátás idején jogos büszkeséggel érezhetjük és mérlegelhetjük Debrecen arculatának változását és a holnap biztató terveit. Úgy érzem, hogy a város minden lakójával együtt nyugodt lelkiismerettel mondhatom: nem hiába fáradoztunk.

1970 április elején — egy évvel a határidő előtt — adták át a Konzervgyárat, amely csaknem egymilliárdos költséggel épült. Evente 2500 embernek ad állandó munkát

A III. ötéves terv során 3600 lakás épült Debrecenben. Tovább bővült, szépült a város egyik büszkesége, az Új Élet park

A Nagyerdő szélének arcát megváltoztatta az impozáns Kohászuduló

Bár az igényeket nem sikerült kielégíteni, de mindenképpen enyhítette a gondokat az a három óvoda, amely az elmúlt években épült. Közülük az egyik legszébb a Petőfi téri

TEGNAP

3,7 milliárd

Az elmúlt években Debrecenben, a beruházásokra 3,7 milliárd forintot fordítottak, amelyből iparfejlesztésre több mint 1,7 milliárd forint jutott. A beruházások egyben az ipar szerkezeti változásának is döntő tényezői voltak. Többek között a BIOGAL Gyógyszergyár korszerűsítése, a Műanyaggyár felépítése, a vegyipar nagyarányú emelkedését biztosította. A Konzervgyár pedig mintegy 2500 embert juttatott állandó munkához. Fel-

épült a házigyár, évi 2500 lakáshoz elegendő épületem elkészítését biztosítja. A III. ötéves tervben az ipari termelés több mint 30 százalékkal nőtt. Az új üzemek és vállalati fejlesztések a lakosság számára kedvező foglalkoztatási lehetőséget teremtettek. Ebben az időszakban csaknem húszszerezten nőtt a foglalkoztatottak száma, s ennek több mint 40 százaléka nő volt. Debrecenben a 44 órás munkahét bevezetése 44 ezer dolgozót érintett.

150 000 ügyirat

A városi és kerületi tanácsoknál intézett évenkénti ügyiratok száma megközelítette a város lakosainak számát. Az intézett ügyiratokból általában évenként több mint 40 ezer volt azoknak a száma, ahol az államigazgatási szerv határozatában jogokat, illetve kötelezettségeket állapított meg.

Szakigazgatási szerveink hatósági munkájában a színvonal folyamatos emelkedése tapasztalható. Jónak mondható az I. fokú ügyintézés is, mert míg 1967-ben a kerületeknél intézett hatósági ügyekből mintegy 8% került fellebbezésre, ez az arányszám a későbbi években 3,5-4%-ra csökkent. A II. fokú hatósági ügyintézés is tovább javult, mert míg 1967-ben a szakigazgatási szerveink által hozott határozatok 2,8%-át támadták meg felüyleti panasszal, bírósági keresettel, illetve ügyészi óvással, addig ez a szám 1970-ben 1,8%-ra csökkent. Tovább csökkent az ügyészi óvások száma is. Az 1966. évi 27-tel szemben 1970-ben a városi tanács szakigazgatási szerveinél már csak 2 esetben került ügyészi óvásra sor.

Új könyvtárak

Új művelődési intézmények jöttek létre, hatékonyabbá vált a meglévő kulturális szervek tevékenysége, az objektív és szubjektív feltételek javulásával kiszélesedett, színvonalában emelkedett a kulturális nevelő munka. A városi és megyei művelődési központ létrejötte a tömegkulturális munka feltételeinek lényeges javulását eredményezte. Az intézményt eddig közel 500 ezer ember látogatta.

Új otthonot kapott a városi könyvtár, megnyitott a központi gyermekkönyvtár, és a könyvtárállomány mintegy 40 ezer kötettel gyarapodott. Javult a város peremrésein levő lakóterületek kulturális ellátása, például a Homokkertben könyvtár, a József Attila telepen klubkönyvtár épült.

A város művészeti élete — ha nem is minden vonatkozásban egyforma intenzitással — egészséges irányba fejlődött. Javultak az alkotók munka feltételei, felépült a 36 szobás színház.

Hivatásos együttesé vált a debreceni Kodály Kórus. Átadták a nagyerdei művésztelepet. 1967 óta minden évben hat művészeti díjat adnak azoknak az alkotóknak, akik kiemelkedő művészeti teljesítményükkel járultak hozzá a város művészeti életének fejlődéséhez.

Három óvoda

Debrecenben a III. ötéves terv során 6550 lakás épült. Ezen belül az állami és szövetkezeti lakás 3600 volt. Lakáskeretből kapcsolódó beruházásként 29 iskolai tanterem, 300 óvodai férőhely (három új óvodát adtak át a városban az Ősz utcán, a Gáborjáni utcán és a Holló utcán), 146 bölcsődei férőhely, 123 négyzetméter orvosi rendelőt, 260 négyzetméter gyógyszerári helyiséget, 460 négyzetméter szolgáltató, 430 négyzetméter közösségi és 3500 négyzetméter kereskedelmi létesítményt adtak át rendeltetésének.

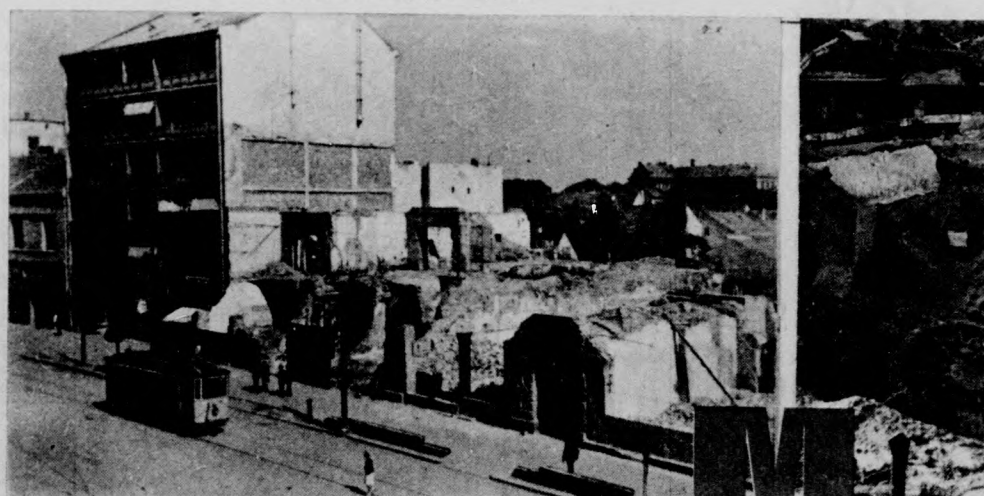
Vállalatok hozzájárulásával összesen 11 000 négyzetméter kereskedelmi létesítmény épült meg. Ezek döntően az új lakótelepeken épültek, mint például a Dobozy lakótelepen, az Új Élet parkban, a Petőfi téren. Szolgáltató házak épültek a Csapókeremben, a Homokkertben, a Szabadság telepen és a nagyerdei gyógyfürdő területén. Az elmúlt négy évben többek között a Dózsa áruház, a Debrecen áruház, az Újvidagi étterem, az Egyetem Kávéház, a nádudvari Vörös Csillag Tsz boltja nyílt meg a városban.

63 millió utas

A villamosközlekedés korszerűbbé tétele érdekében több csuklós kocsit szerzett be a Közlekedési Vállalat. A kocsipark korszerűsítése során ikresítés is történt. A vállalat három feladat nagyságát mutatja, hogy 1966-ban 53 millió volt az utasszám, amely 1970-ben mintegy 68 millióra emelkedett.

Autóbusz-közlekedés terén is van öröndetes előrehaladás. Az új já-

ratok beindításával javult a tömegközlekedési ellátottság, ugyanakkor az AKÖV korszerűsítette is kocsiparkját. Négy évvel ezelőtt 26 autóbusz bonyolította le a helyi forgalmat, 1970 végére ez a szám 43-ra emelkedett. Az autóbusz-közlekedés kulturáltságának elősegítésére felépült az új MÁVAUT pályaudvar is.

Bodostván

Szép ez a város

Szép ez a város, ahol a kanyarban feltűnnek az virágok. Almosító álmát szítja az őszi, míg sárga kehelye a földre beszálló

S lökhajtásosnál is gyorsabban rohanva repülhet a lélek a városi utcán, csillagokat szóró levegője mutogatja kint a Nagyerdő, a parkot.

S alatta a karcsú, a hevenyészett karfáján egymásra vetnek az arcos s halk ritmus szőlő ágai öreg csősz érti a titkot és őrzik a parkot.

S a szomjas csökök, az ajak szép gyónását, be jó is a tulipánként hajlik keze által kedvese meg-megvő vállán.

S hullik a csillag a fáról, hullott rám és rád a mindenél szebb az ifjúság a csöndben.

De fordul a táj és új és új évszázadok is érzi, éjjel majd nappal, a fiatalság, csók meg-megbékötödi.

S itt ez a város, a hű tanú, már élek a Roppant ege, mint a meg-szólal és eseng mind tömör

s nem lehet elhagyni ha lehetne meg, s ideköt a szerzőléd árnya. Dália illata habzik a hű pástora lélek, a hű jele alája...

Hét orvosi rendelő

Az orvosi ellátás további javítására az 1966. évi 48 körzeti orvosi létszámot 52-re emelték. Így az egy körzeti orvosra jutó lakosok száma a beszámolási időszak elején kimutatott 3289-ről 2700 főre csökkent, de nem érte el a célul kitűzött 2500-at.

Nehezítette az orvosi ellátást, hogy a rendelők egy része korszerűtlen, nem felel meg a követelményeknek. A beszámolási időszakban 7 új körzeti orvosi rendelő került átadásra, három pedig átalakításra és felújításra. Az új rendelők létesítésével, valamint az átalakításokkal javultak a munkakörülmények, de még — különösen a munkáslakta részeken — további körzeti orvosi rendelő építése vált szükségessé.

Az éjjeli-ünnepnapi ügyeleti szolgálat gépkocsijait URH adó-vevő készítményekkel szerelték fel. Az üzemorvosi orvosi szolgálat 92-ről 133-ra, az üzemorvosi ellátott üzemek számát pedig 41-ről 44-re emelték fel.

Kiépült a gyermek szakorvosi ellátás, ennek során megszervezték a körzeti gyermek szakorvosi ellátást, ahol az eddigi 11 gyermekorvos helyett 21 gyermekgyógyász szakorvos végzi az ezzel kapcsolatos feladatokat, a Bajcsy-Zsibinszky utcán pedig korszerű rendelőt tanácsadó hoztak létre, továbbá megszervezték az azóta is folyamatosan működő éjszakai, ünnepnapos gyermekorvosi szolgálatot.

Új lak

A következő ötéves tervben a lakótelepi építkezéseket tervezik:

1. Kandia utca 437 lakás (1970-71)
2. Dobozy lakótelep 1443 lakás (1971-72)
3. Csapó utca 910 lakás (1972-73)
4. Burgundia utca 324 lakás (1973-74)
5. Hüvelyes utca 1070 lakás (1974-75)
6. Vénkert 3200 lakás (1975-76)

A IV. ötéves tervben a szolgáltatás növekedett a piac rekonszolidáció érdekében — további körzeti orvosi rendelő építése vált szükségessé.

A T

Néhány évtizedes építési Hivatali építési Keleti ponton 20 000 millió forintot fordítottak. A IV. ötéves tervben a művelődési célokra 252 millió forintot fordítottak.

Bodasvárn:

ez város

z a város, ahol kanyarban
nek az ivlám... virágok.
ító álmat suga... az ősz is,
rga kehely... bebeszállok.

ajtásosnál is... rohanva
et a lélek a... utcán,
okat szóró... mutogatja
Nagyerdő, m... ül a bükkfán.

a a karcsú... hevenyészett
án egymásra... nek az arcok
ritmus szól... régi öreg csősz
ítkot és őri... a parkot.

mjas csölkök... az ajak szép
sát, be jó is... élmény,
nként hajlik... a keze által
e meg-meg... vállán.

k a csillag... elő a fáról,
rám és rád... isdra kívülén,
nnél szebb... nátszva fölötünk
ság a csönd... hallójén.

dul a táj és... megszvik az ember,
j égvgyűrűt... a his őri,
ajd nappal;... az élet,
g, csók meg... ebekötödsi.

a város, e... szes a jóra
i, már élek... hőkötözten.
nt ege, mint... ang kupolája
lal és cseng... mind tömörebben,

ehet elhagyn... ha lehetne is engem
deköt a szem... elid árnya,
lata habzik... alben,
tóra lélek, f... jele alája...

Új lakótelepek

A következő öt évben Debrecenben az alábbi lakótelepi és teleszerű beépítést tervezik:

1. Kandia utca
437 lakás (1971)
2. Dobozy lakótelep
1443 lakás (1971—1972)
3. Csapó utca
910 lakás (1972—1973)
4. Burgundia utca
324 lakás (1973)
5. Hüvelyes utca és környéke
1070 lakás (1973—1974)
6. Vénkert
3200 lakás (1974—1975)

Ezüstbika

A IV. ötéves terv során célul tűzték ki a lakosság áruellátásával és szolgáltatással kapcsolatos körülmények gyorsabb ütemű javítását. A megnövekedett idegenforgalomra tekintettel növelik a szállodai férőhelyeket, a piac rekonstrukcióját tovább folytatják, árusító pavilonok és szolgáltató egységek létesítésével. Kereskedelmi hálózatfejlesztés meghaladja a 20 ezer négyzetmétert. Felépül a központi piac, ennek kapcsán pavilonok és szolgáltató egységek létesítését 6000 m² alapterülettel tervezik. A gondok enyhítése érdekében mintegy 250 férőhellyel bővül az Aranybika szálloda, amelyet szakmai körökben már Ezüstbikának neveznek.

A Tisza befolyik Debrecenbe

Néhány éven belül a Tisza „befolyik” Debrecenbe. Az Országos Vízügyi Hivatal célcsoportos keretből több mint 250 millió forinttal megépíti a Keleti-főcsatorna felszíni vízkivételi művet, mellyel a városnak naponta 20 000 köbméter vízzel emelkedik a kapacitása. Megkezdődik 83 millió forinttal a mechanikai szennyvíztisztító-telep építése is. A IV. ötéves tervben 55 km vízvezeték, 20 km szennyvízcsatorna építését tervezik, melyek elsősorban a beépítésre kijelölt területek előkészítési céljait szolgálják. Utak építésére 34 millió forintot, út, híd felújítására 252 millió forintot fordítanak.

H O L N A P

Az ezredfordulón: 300 ezer lakos

Debrecenben 1950—60 között 3650 lakás épült, 1960—70 között 11 ezer. A most következő öt évben pedig annyian költöznek új otthonba, mint az elmúlt 15 év alatt összesen. De ha a város távolabbi holnapját tekintjük, még biztatóbb a kép.

A Minisztertanács néhány hónapja hagyta jóvá Debrecen általános rendezési tervét. Ebben többek között azt olvashatjuk, hogy a város lakossága az ezredfordulóra eléri a háromszázezetet. (1870: 43 ezer, 1900: 70 ezer, 1970: 158 ezer lakos.) Ami a lakásépítés távlati jövőjét illeti, érdemes szó szerint idézni a tervből: „A Debreceni Házépítő Kombinát ugrásszerűen emelni fogja a lakásépítési kapacitást. A város 46 ezer lakásából már a mai igényeknek sem felel meg mintegy 28 700. E lakások zömében lecserelésével csak akkor lehet számolni, ha a házigyári termeléssel az égető lakásszükségletet már enyhítettük. A terv távlatában a várható 285 000 belterületi lakos számára 86 700 lakás szükséges. A város tulajdonképpen, csaknem teljes rekonstrukciója során összesen mintegy 76 000 lakás építése, átépítése, illetve korszerűsítése lesz indokolt...”

Új kultúrkombinát

A városban a IV. ötéves terv időszakában, a debreceni tanács 600, a megyei tanács 300 kollégiumi férőhely létesítését tervezi, a Belkereskedelmi Minisztérium 8 tantermes szakközépiskola és 100 férőhelyes kollégium építését irányozta elő, és tovább folytatódik a vegyipari technikum bővítése. A Művelődésügyi Minisztérium keretéből a IV. ötéves terv időszakában beindul az új Zeneművészeti Főiskola építése.

Debrecen, a Tiszántúl művelődési centruma. Ennek ellenére nem rendelkezik egy olyan objektummal, mely a feladat ellátását megoldaná. Az MSZMP megyei és városi bizottságának támogatásával eljutottunk oda, hogy egy Debrecenben létesítendő kultúrkombinát kivitelezési terve elkészült. A IV. ötéves tervben a kultúrkombinát építését megkezdik, bár befejezésére csak az V. ötéves terv első éveiben kerül sor.

Eltűnik a Csapókanyar

Akik mostanában gyakrabban megfordulnak a Csapó utcán, láthatják, hogy a „Csapókanyar” jobb oldalán eltűnnek a régi házak, hogy helyt adjanak az újnak, a jövődöbeli új lakótelep háztömbjeinek. A IV. ötéves terv lakásépítési célkitűzéseinek ugyanis egyik igen fontos tényezője a Csapó utca kiegyenesítése, s az ebben a térségben

Nyolcszáz ágyas kórház

A klinikai ágyak közel 16%-át a megyén kívüli betegek veszik igénybe. Az ágyhiány okozza az egy betegre jutó ápolási napok alacsony számát is (megyében 14,2, országosan 16,2). A fekvőbeteg-ellátás javítása érdekében Hajdú-Bihar megye Tanácsa Debrecen város területén a IV. ötéves terv utolsó évében megkezdte egy 800 ágyas kórház és egy 25 munkahelyes rendelőintézet építését, melynek befejezése áthúzódik az V. ötéves terv időszakára.

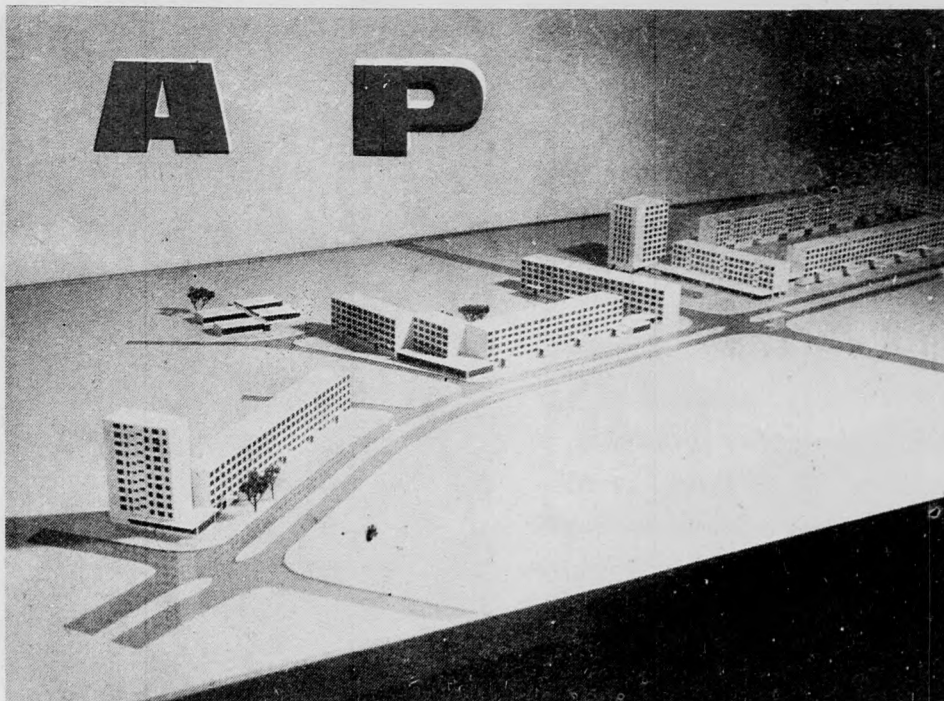
A kórház és rendelőintézeti egység megépítése a város lakosain túl a megye lakosainak kórházi ellátását is nagyban javítani fogja.

A klinika területén 95 millió forintos költséggel a tudományos, kutató és oktató munka javítása céljából elméleti tömb épül és ezeken kívül egy 80 férőhelyes nővérszálás.

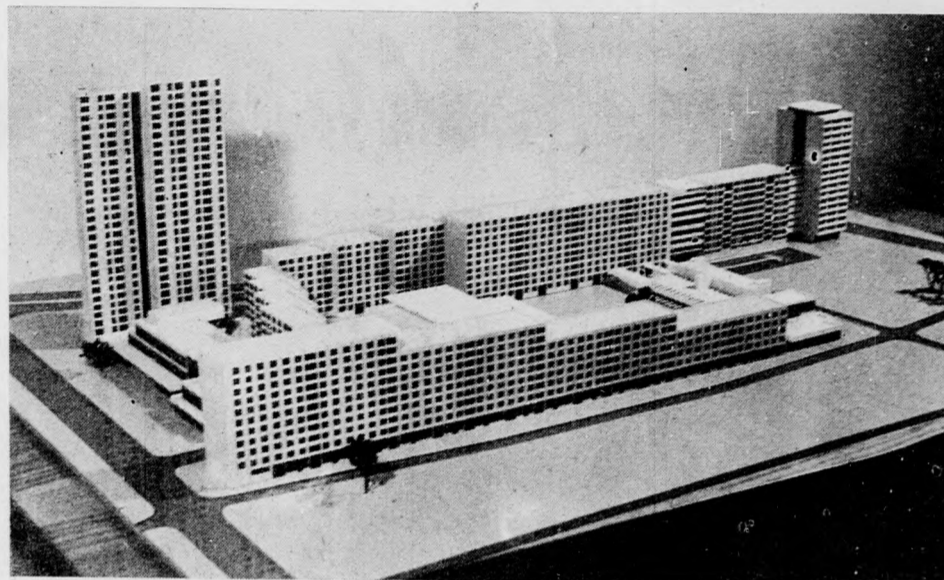
Szalámigyár

Debrecenben a IV. ötéves terv időszakában nagyobb kiemelt létesítményként tervezik megvalósítani a Magyar Gördülőcsapágy Művek rekonstrukcióját, a Műanyaggyár továbbfejlesztését, az Alföldi Nyomda bővítését, az Állati Fehérje Feldolgozó Vállalat kitelepítését, a Taneszközök Gyáranak létesítését, valamint egy új szalámigyár építését, melynek befejezése az V. ötéves tervben várható.

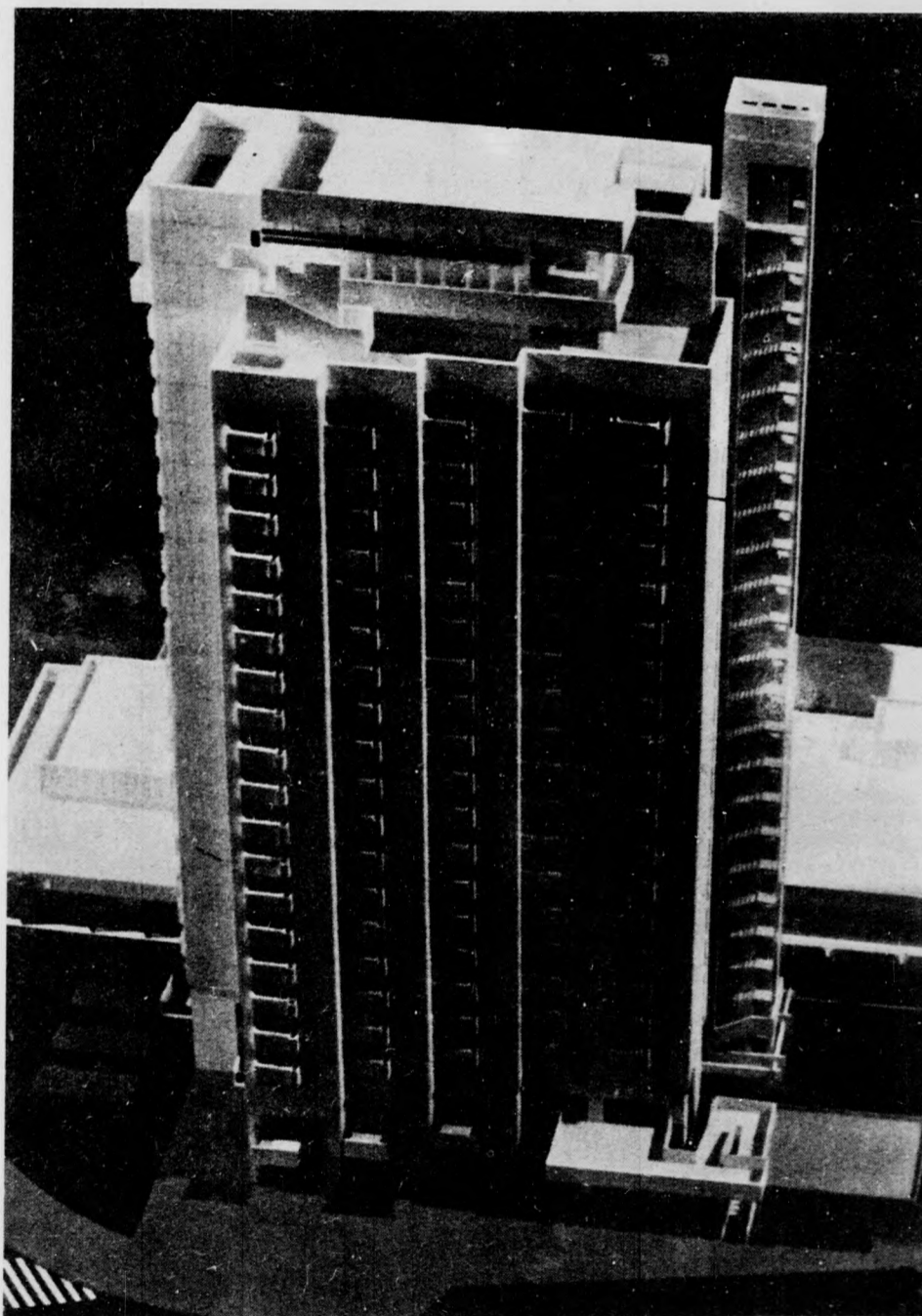
Az oldalt írta és összeállította:
Király Ferenc

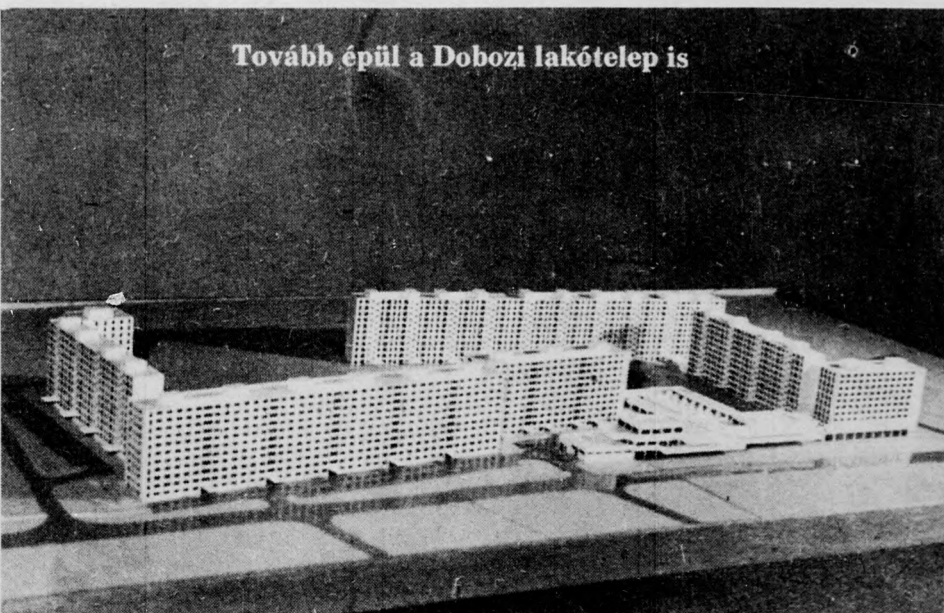
A makettek a holnap Debrecenét hozzák közelbe. Így néznek majd ki az új városrészek. Ez a makett a következő években felépülő Burgundia utcát mutatja be

A Darabos, a Bethlen, a Thaly Kálmán és a Fűvészkert utca közötti szakaszon épül fel 1973—74-re ez a lakótelep

Az Erzsébet utca sarkán 21 emeletes lakóház épül

Tovább épül a Dobozy lakótelep is

G N A P

3,7 milliárd

Az elmúlt években Debrecenben, a beruházásokra 3,7 milliárd forint fordítottak, amelyből iparfejlesztésre több mint 1,7 milliárd forint jutott. A beruházások egyben az ipar szerkezeti változásának is döntő tényezői voltak. Többek között a BIOGAL Gyógyszergyár korszerűsítése, a Műanyaggyár felépítése, a vegyipar nagyarányú emelkedését biztosította. A Konzervgyár pedig mintegy 2500 embert juttatott állandó munkához. Fel-

épült a házgyár, évi 2500 lakáshoz elegendő épületelem elkészítését biztosítja. A III. ötéves tervben az ipari termelés több mint 30 százalékkal nőtt. Az új üzemek és vállalati fejlesztések a lakosság számára kedvező foglalkoztatási lehetőséget teremtettek. Ebben az időszakban csaknem húszszerez nőtt a foglalkoztatottak száma, s ennek több mint 40 százaléka nő volt. Debrecenben a 44 órás munkahét bevezetése 44 ezer dolgozót érintett.

150 000 ügyirat

A városi és kerületi tanácsoknál intézett évenkénti ügyiratok száma megközelítette a város lakosainak számát. Az intézett ügyiratokból általában évenként több mint 40 ezer volt azoknak a száma, ahol az államigazgatási szerv határozatában jogokat, illetve kötelezettségeket állapított meg.

Szakigazgatási szerveink hatósági munkájában a színvonal folyamatos emelkedése tapasztalható. Jónak mondható az I. fokú ügyintézés is, mert míg 1967-ben a kerületenként intézett hatósági ügyekből mintegy 8% került fellebbezésre, ez az arányszám a későbbi években 3,5-4%-ra csökkent. A II. fokú hatósági ügyintézés is tovább javult, mert míg 1967-ben a szakigazgatási szerveink által hozott határozatok 2,8%-át támadták meg felülvizsgálat panasszal, bírósági keresettel, illetve ügyészi óvással, addig ez a szám 1970-ben 1,8%-ra csökkent. Tovább csökkent az ügyészi óváások száma is. Az 1966. évi 27-tel szemben 1970-ben a városi tanács szakigazgatási szerveinél már csak 2 esetben került ügyészi óváásra sor.

Három óvoda

Debrecenben a III. ötéves terv során 6550 lakás épült. Ezen belül az állami és szövetkezeti lakás 3600 volt. Lakáskeretből kapcsolódó beruházásként 29 iskolai tanterem, 300 óvodai férőhely (három új óvodát adtak át a városban az Ősz utcán, a Gáborjáni utcán és a Holló utcán), 146 bölcsődei férőhely, 123 négyzetméter orvosi rendelőt, 260 négyzetméter gyógyszerári helyiséget, 460 négyzetméter szolgáltató, 430 négyzetméter közösségi és 3500 négyzetméter kereskedelmi létesítményt adtak át rendeltetésének.

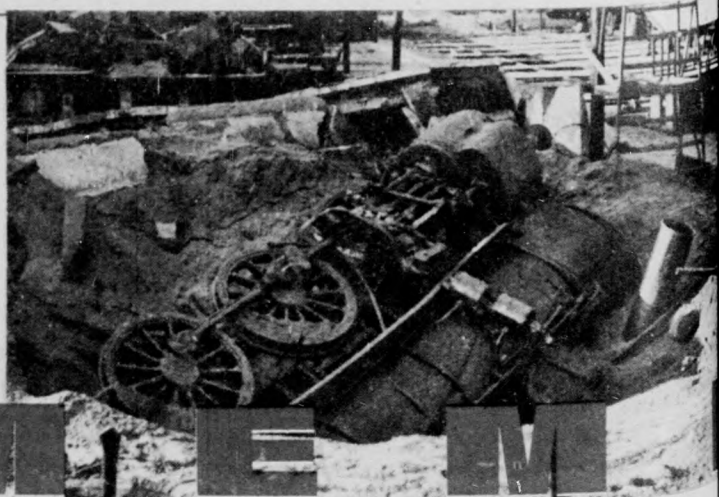
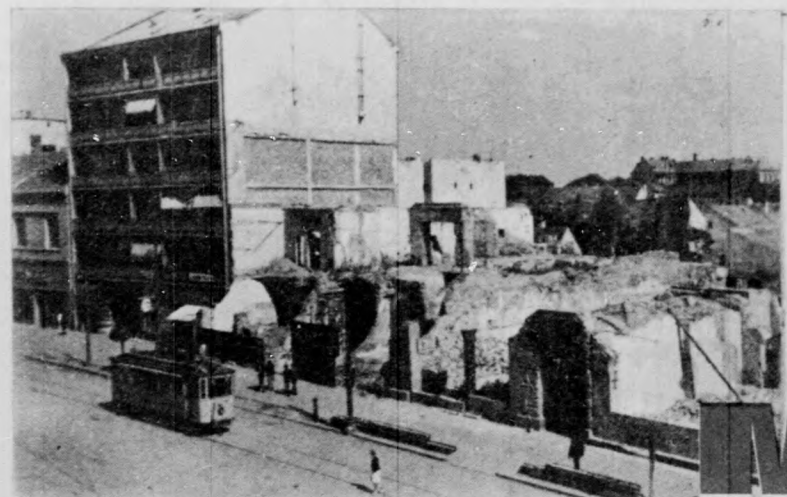
Vállalatok hozzájárulásával összesen 11 000 négyzetméter kereskedelmi létesítmény épült meg. Ezek döntően az új lakótelepeken épültek, mint például a Dobozy lakótelepen, az Új Élet parkban, a Petőfi téren. Szolgáltató házak épültek a Csapókerthben, a Homokkertben, a Szabadság telepen és a nagyterületi gyógyfürdő területén. Az elmúlt négy évben többek között a Dózsa áruház, a Debrecen áruház, az Új-vigadó étterem, az Egyetem Kávéház, a nádudvari Vörös Csillag Tsz boltja nyílt meg a városban.

63 millió utas

A villamosközlekedés korszerűbetele érdekében több csuklós kocsit szerzett be a Közlekedési Vállalat. A kocsipark korszerűsítése során ikresítés is történt. A vállalatra háruló feladat nagyságát mutatja, hogy 1966-ban 53 millió volt az utasszám, amely 1970-ben mintegy 68 millióra emelkedett.

Autóbusz-közlekedés terén is van örvendetes előrehaladás. Az új já-

ratok beindításával javult a tömegközlekedési ellátottság, ugyanakkor az AKÖV korszerűsítette is kocsiparkját. Négy évvel ezelőtt 26 autóbusz bonyolította le a helyi forgalmat, 1970 végére ez a szám 43-ra emelkedett. Az autóbusz-közlekedés kulturáltságának elősegítésére felépült az új MÁVAUT pályaudvar is.

M E M O R I A

Bodasztván:

Szép ez a város

Szép ez a város, ahol a kanyarban feltűnnek az ivámpok a virágok. Álmosító álmát sugazza az ősz is, míg sarga kehely csépebe beszálllok.

S lökhajtásosnál is gyorsabban rohanva repülhet a lélek a társaság utcán, csillagokat szóró levető mutogatja kint a Nagyerdő, minden ül a bükkfán.

S alatta a karcsú pad hevenyészett karfáján egymásra néznek az arcok s halk ritmus szól az égi öreg csőz érti a titkot és őrzik a parkot.

S a szomjas csókok az ajak szép gyónását, be jó is a csókok, tulipánként hajlik a keze által kedvese meg-megregő vállán.

S hullik a csillag éle a fáról, hullott rám és rád is a csillag, mindennél szebb nézőpontszöveg fölöttünk az ifjúság a csönd háttérén.

De fordul a táj és megcsúsz az ember, új és új égvgyűrűt a csillag is őrzik, éjjel majd nappal, s az élet, fiatalság, csök megcsökötödsi.

S itt ez a város, e szép a jóra hű tanú, már élek a köztöztöten. Roppant ege, mint a rang kupolája megszólal és cseng a mind tömörebben,

s nem lehet elhagyni ha lehetne is engem meg, s ideköt a szemmelid árnya, Dália illata habzik a szélben, hű pásztorra lélek, fáj a leája...

Hét orvosi rendelő

Az orvosi ellátás további javítására az 1966. évi 48 körzeti orvosi létszámot 52-re emelték. Így az egy körzeti orvosra jutó lakosok száma a beszámolási időszak elején kimutatott 3289-ről 2700 főre csökkent, de nem érte el a célul kitűzött 2500-at.

Nehezítette az orvosi ellátást, hogy a rendelők egy része korszerűtlen, nem felel meg a követelményeknek. A beszámolási időszakban 7 új körzeti orvosi rendelő került átadásra, három pedig alakításra és felújításra. Az új rendelők létesítésével, valamint az átalakításokkal javultak a munkakörülmények, de még — különösen a munkáslakta részeken — további körzeti orvosi rendelők építése vált szükségessé.

Az éjjeli-ünneplap ügyeleti szolgálat gépkocsijait URH adó-vevő készlettel szerelték fel. Az üzemorvosi órák számát 92-ről 133-ra, az üzemorvossági ellátott üzemek számát pedig 41-ről 48-ra emelték fel.

Kiépült a gyermek szakorvosi ellátás, ennek során megszervezték a körzeti gyermek szakorvosi ellátást, ahol az eddigi 11 gyermekorvos helyett 21 gyermekgyógyász szakorvos végzi az ezzel kapcsolatos feladatokat, a Bajcsy-Zsibinszky utcán pedig korszerű rendelőt és tanácsadót hoztak létre, továbbá megszervezték az azóta is folyamatosan működő éjszakai, ünnepi gyermekügyeleti szolgálatot.

Új lakótelepek

A következő öt évben Debrecenben az alábbi lakótelepi és telepszerű beépítéseket tervezik:

1. **Kandia utca**
437 lakás (1971)
2. **Dobozy lakótelep**
1443 lakás (1971—1972)
3. **Csapó utca**
910 lakás (1972—1973)
4. **Burgundia utca**
324 lakás (1973)
5. **Hüvelyes utca és környéke**
1070 lakás (1973—1974)
6. **Vénkert**
3200 lakás (1974—1975)

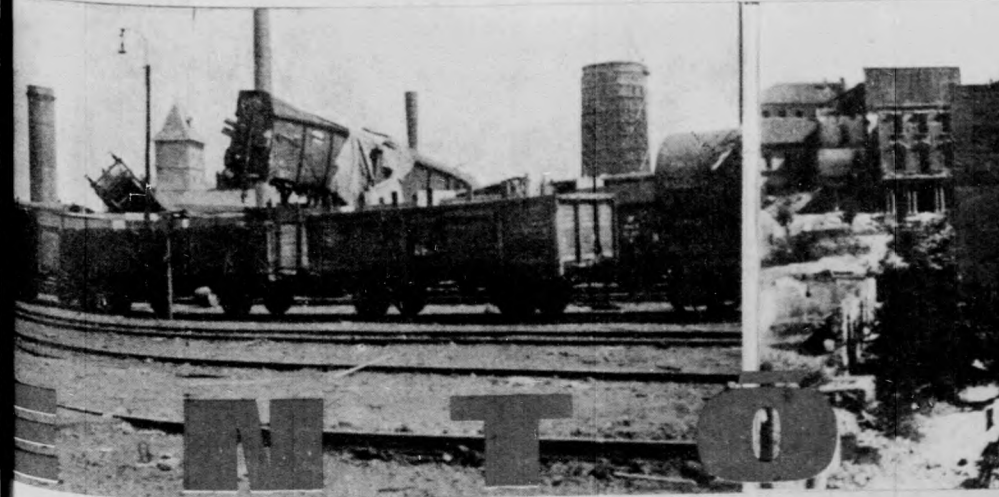
Ezüstbika

A IV. ötéves terv során célul tűzték ki a lakosság áruellátásával és szolgáltatással kapcsolatos körülmények gyorsabb ütemű javítását. A megnövekedett idegenforgalomra tekintettel növelik a szállodai férőhelyeket, a piac rekonstrukcióját tovább folytatják, árusító pavilonok és szolgáltató egységek létesítésével. Kereskedelmi hálózatfejlesztés meghaladja a 20 ezer négyzetmétert. Felépül a központi piac, ennek kapcsán pavilonok és szolgáltató egységek létesítését 6000 m² alapterülettel tervezik. A gondok enyhítése érdekében mintegy 250 férőhelytel bővül az Aranybika szálloda, amelyet szakmai körökben már Ezüstbikának neveznek.

A Tisza befolyik Debrecenbe

Néhány éven belül a Tisza „befolyik” Debrecenbe. Az Országos Vízügyi Hivatal célcsoportos keretből több mint 250 millió forintos költséggel építi a Keleti-főcsatorna felszíni vízkivételi művet, mellyel a városnak naponta 20 000 köbméter vízzel emelkedik a kapacitása. Megkezdődik 83 millió forintos költséggel a mechanikai szennyvíztisztító-telep építése is.

A IV. ötéves tervben 55 km vízvezeték, 20 km szennyvízcsatorna építését tervezik, melyek elsősorban a beépítésre kijelölt területek előkészítési céljait szolgálják. Utak építésére 34 millió forintot, út, hid felújítására 252 millió forintot fordítanak.

H O

Az ezredfordulón 300 ezer lakás

Debrecenben 1950—60 között 3650 lakás épült, a most következő öt évben pedig annyian költöznek a városba, mint az elmúlt 15 év alatt összesen. De ha a város távlatos jövőjét tekintjük, még biztatóbb a kép.

A Minisztertanács néhány hónapja hagyta elfogadni az ezredfordulóra eléri a háromszázévet. (1970: 158 ezer lakos.) Ami a lakásépítés távlati szerinti idején a tervből: „A Debreceni Házépítési emelnie fogja a lakásépítési kapacitást. A város mai igényeknek sem felel meg mintegy 28 700 lakásrészével csak akkor lehet számolni, ha a házlakáskétségletet már enyhítettük. A terv távlati lakos számára 86 700 lakás szükséges csaknem teljes rekonstrukciója során összesen 150 ezer lakás, átépítése, illetve korszerűsítése lesz indokolt.

Új kultúrkombinát

A városban a IV. ötéves terv időszakában, a debreceni tanács 600, a megyei tanács 300 kollégiumi férőhely létesítését tervezi, a Belkereskedelmi Minisztérium 8 tantermes szakközépiskola és 100 férőhelyes kollégium építését irányozta elő, és tovább folytatódik a vegyipari technikum bővítése. A Művelődésügyi Minisztérium keretéből a IV. ötéves terv időszakában beindul az új Zeneművészeti Főiskola építése.

Debrecen, a Tiszántúli művelődési centruma. Ennek ellenére nem rendelkezik egy olyan objektummal, mely a feladat ellátását megoldaná. Az MSZMP megyei és városi bizottságának támogatásával eljutottunk oda, hogy egy Debrecenben létesítendő kultúrkombinát kivitelezési terve elkészült. A IV. ötéves tervben a kultúrkombinát építését megkezdik, bár befejezésére csak az V. ötéves terv első éveiben kerül sor.

Eltűnik a Csapó

Akik mostanában gyakrabban megfordulnak a Csapó utcán, láthatják, hogy a „Csapókanyar” jobb oldalán eltűnnek a régi házak, hogy helyt adjanak az újnak, a jövőbeli új lakótelep háttérjének. A IV. ötéves terv lakásépítési célkitűzéseinek ugyanis egyik igen fontos tényezője a Csapó utca kiegészítése, s az ebben a térségben

épülő k...
helyeze...
Ha cs...
lepet ne...
a város...
tervezés...
dok szo...
is a vá...
kásállor...
kétszob...
többszo...
családos...
nyét fi...
ki a sz...
mes mé...
sok épü...
pen, me...
lesztés...
bás 320...
3 szoba...
épül a...

Sz

Debre...
időszak...
sítéské...
Magyar...
konstru...
vábfej...
da bőví...
dolgozó...
Tanész...
valamin...
sét, mel...
tervben...

Debrecen az ország történelmében fogalom, az ország mai életében az egyik legnagyobb, egy táj középpontját jelentő, rangos nagyváros. Nekünk, debrecenieknek a szűkebb háza, az otthon.

Mit lehet elmondani, megírni Debrecenről egyetlen újságon? Az egész töredékét, e töredéknél semmiképp se többet. Ez a Debrecenről szóló oldal csak arra próbál vállalkozni, hogy a debreceniek indulatainak, érzéseinek tükrévé váljék. A 160 ezer emberből megszólalnak itt néhányan, s elmondják, hogy miért szeretik ezt a várost. Kilencen szólnak, de szeretnénk hinni, hogy a véletlen választott vélemények, vallomások mindünkről vallanak, akik ebben a városban élünk.

Miért szereti ezt a várost?

Példát találni

— Éva, nevet?
— Hát hogyne nevetnék, ha tőlem, a diáktól kérdezik, hogy milyen város ez a Debrecen. Nekem a szülővárosom, és ennél többet aligha mondhatok.
Nagy Éva III. éves orosz-angol szakos hallgató. Jó barátaai tudják: közéleti érdeklődésű ember.
— Mit mondana el Debrecenről?
— Három éve kezdtem az egyetemet, összekeríttem egy csoport idegennyelv-folyamattársakkal. Érdekes módon az ő szemükkel fedeztem fel először tulajdon városomat. A társak Debrecenről való elményei, lelkendezve mesélt beszámoló készítették arra, hogy a magam számára feladatként látni tanuljam a várost. Én láttam a főutcat már-már elhagyó, a mellékutacák civis Debrecenét felfedező társaim csalódását is. Azt mondták: mi-féle város, ami egy utcát ér? Mit mondtatok? Az Új Elet parkot, a Dobozit, az Erzsébet utcai új lakótelepet, a nagyalomást, a külvárosig érő csatornákat? Azt hiszem, hogy mindet mondanom kéne. Egyszer az emberben kialakul egy kényszer, hogy ismerni is akarja azt, amit ösztönösen szeret. A szeretet titka különben mindig az ismeret. Tudom — és azt hiszem, hogy szenvedélyesen tudom — ennek a városnak a terveit. Vallom, hogy szeretem is a terveket. Nyáron Angliában és a Szovjetunióban jártam. Láttam-e szebb várost? — Láttam. Am látni csak annyit jelent, hogy példát találni. Példát a még jobbhoz.
— Szereti a várost?
— Azt hiszem, nagyon.

Meggyorsult világ

— Szabadság útja 90. Első emelet 8. Uj ház. Négyemeletes. A városszélen, ahol emeleteket valaha senki se álmodott. A lakás bérlője Dandé Imre.
A kifestő nyit ajtót. Oldalán kard. Játsszik. Minket is „igazolhat”, s csak a barátság ígéretével enged tovább.
Itt lakik Dandé Imre, a Járnyújavitó munkása, és családja.
— Valamikor úgy mondták, hogy gőzpörtyvezető, ma úgy, hogy légpörtyvezető vagyok. Egyszóval más lett a gyár is, más a technika. Jobb.
— A lakás, amit kaptak?
— 22 éve dolgozom ugyanabban a gyárban. Mondjam? Becsületesen dolgozom. Egészségtelen volt a másik lakás. Ezért mentem a tanácshoz, a többi a tanács és a gyár intézte. Az ember szívesen számolgat: mit ér az én huszonkét évi munkám. Ezt is érte: az egészséges lakást.
— A város?
— A gőzpörtyből légkialapás, ebből a városból meg közben igazi város lett. Mindegy, hogy mit sorolok. Az ostoronyeles higanygőz lámpákat, a házakat, a közlekedést... Egy tény: meggyorsult az élet, s ez a gyorsaság is a város. Jó vagy rossz? Jó, mert többet ad. Nézzé meg az utcát: hogyan ülöznek az emberek. Jól. Nem tudni már, hogy ki a munkás, vagy ki a hivatalnok, a diák. És talán nem is baj, hogy mindenki a maga élete jobbra választ szeretetheti. Ez a külső képen ház, emelet, új gyár. Az emberekben pedig a biztonságérzet, a nagyobb igény. Az én fiam már fel se nőne fürdőszoba nélkül. Igaza van. Ezért kezdünk el annyi hittel dolgozni valamikor...

A segítő emberek

— A város egyik legdinamikusabban fejlődő kerületének tanácselnökét, dr. Nagy Istvánt kérdeztük, hogy mi a titka, a szakember szemével megítható titka egy városrészt, de ezen túl egy város gyors fejlődésének.
— Előrebocsátom, hogy Debrecen egyike az ország leggyorsabban fejlődő városainak. Ezen belül egy kerület gyorsabb fejlődése nyilvánvalóan a helyi igények sürgetéséből adódik. Hadd tegyem ehhez hozzá: nekünk, tanácsi vezetőknek nagyon kell szeretni, s ezen túl nagyon kell ismernünk azt a környéket, ahol dolgozunk. A környék embereket, emberi sorsok ismeretét is jelenti. A gyorsabb fejlődés csak ott lehetséges, ahol a lakosság e gyorsabb ritmus sürgetője. Ha van vagy volt titok, akkor az ennyi. Itt a tanács, a párt és a tömegszervezetek nagyon tudnak „együttműködni”. Hát ez a fedezet, mert ennek a másik oldala az, hogy a lakosság is tudja, ismeri a terveinket, s erejéhez képest segít. Mi az egy főre jutó társadalmi munkában vezünk, itt Debrecenben belül. Ez azt is jelenti, hogy ebben a városrészben nagyon szeretik ezt a várost. Igazán az szeret, aki adni is tud.
— És egy szubjektív vallomás?
— Nem szívesen teszem. Az én íróasztalán inkbár a kimutatásoké, a számtáskáké. De ha mégis kell, akkor elmondom.
— Nagyon jó dolog ott dolgozni, ahol az ember állandó jelleggel minden szándéka mögött érzi a segítségül szegődő embereket. Ez lehet türelmetlenebb, ez lehet sürgetőbb, ez a közvélemény adott esetben lehet elégedetlen is, de mindenkor szükséges. A mi dolgunk, hogy utolérjük magunkat, a változó igényeket.

A sorompón túl

— Túl a Sámsoni út sorompóján, lassan két éve már, új ABC-áruház nyílt. Az üzlet vezetője Tóth Gyula.
— Szereti-e, s ha igen, miért szereti Debrecent?
— Kereskedő vagyok. Szinte időtlen idek óta ezen a tájon lakom. Mit mondhatnék? Ez itt a város széle. Nos, a város szélen egy ilyen üzletben dolgozni, mint ez, nekem nagyszerű dolog. Mit jelent ez az áruház? Azt, hogy aki eddig négy-öt üzletbe ment el naponta, vagy éppen a piacra „utazott” innen, az most helyben megkaphat mindent. A magam szűkebb patriáját dicsérem, ha mondom, de tény: az igények manapság nem mások a város szélén és a város közepén. Debrecen ugyanúgy város a Sámsoni úti sorompón túl, mint a sorompón belül. Ez a város, amelynek valaha alig néhány kis ipari üzem volt, ma rohamosan iparosodó nagyváros... Felépült a konzervgyár, a házigyár, még korábban a GÖCS, a BIOGAL, a műanyaggyár. A kereskedőnek az új munkás új fogyasztó. Senki se érti annyira, mint az, aki a pentárcaiba lát, hogy mennyit változott Debrecen az elmúlt évek alatt.
Beszélgetés közben nyitott ránk Takács Istvánné. E környéken, ahol a házak szinte mind kiserőldöttek az elmúlt 25 évben, a „bombázások” óta lakik. A kereskedő a bevöközött új igényeiről, a vevő a vásárlók új igényeiről beszélt.
— Óriási nyereség volt nekünk ez az üzlet. Talán nem is az üzlet, hanem az, hogy egyszerűen érezni kezdük: nincs is olyan nagy különbség a város közepe és a város széle között. Ha valaki foglalkoztatási statisztikát készítené itten...

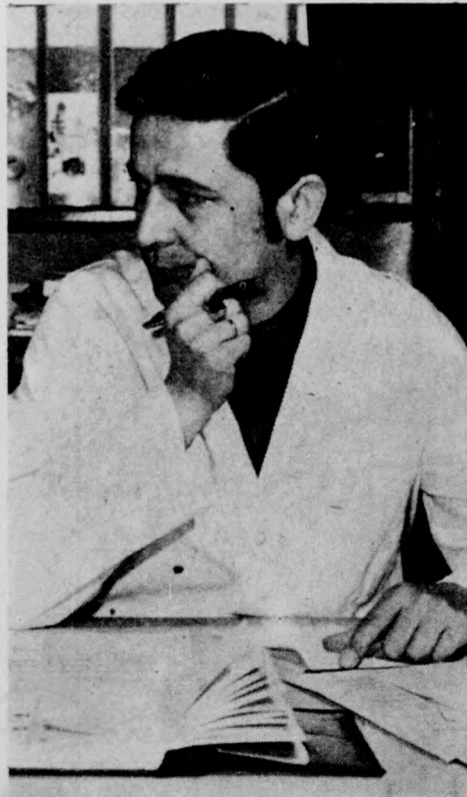

Itt vagyok itthon

— Miért szereti ezt a várost?
— Mert ismerem. Itt vagyok itthon. Ha elmegyek néhány hétre vagy napra valahová, akkor ide jövök haza. És jó hazajönni. Enkentanár vagyok. Pedagógus. Az utcánjár — ma már felnőtt — tanítványt itt köszönök rám. És itt látom magam körül a teljesebb sorsokat.
— Mióta debreceni?
— Debreceni voltam 1944-ben is. Emlékszem, sajnos már felnőtt emberként emlékszem a bombatámadások utáni Debrecenre. Hadd mondjam el ezt is: mi, akik itt élünk, szép lassan hozzá szokunk a változó városképhez. Hogy mennyit épült ez a város, azt az tudja igazán lemérni, aki hosszú idő múltán jön ide vissza. A mi életünk természetes velejárója, hogy nagyon gyorsan változik körülöttünk a világ — mondja Rimóczy Gáborné.
— Munka és ember: ha vallani kell a városról, akkor már felnőtt emberként emlékszem a bombatámadások utáni Debrecenre. Hadd mondjam el ezt is: mi, akik itt élünk, szép lassan hozzá szokunk a változó városképhez. Hogy mennyit épült ez a város, azt az tudja igazán lemérni, aki hosszú idő múltán jön ide vissza. A mi életünk természetes velejárója, hogy nagyon gyorsan változik körülöttünk a világ — mondja Rimóczy Gáborné.
— Munka és ember: ha vallani kell a városról, akkor már felnőtt emberként emlékszem a bombatámadások utáni Debrecenre. Hadd mondjam el ezt is: mi, akik itt élünk, szép lassan hozzá szokunk a változó városképhez. Hogy mennyit épült ez a város, azt az tudja igazán lemérni, aki hosszú idő múltán jön ide vissza. A mi életünk természetes velejárója, hogy nagyon gyorsan változik körülöttünk a világ — mondja Rimóczy Gáborné.
— Pótdát is mond?
— Igen. A tanítványom volt Mákó Miklós, Most nyolcadikos az iskolánkban. Hetedikes korában már felvették a zenei szakközépiskolába. Valamikor elveszték volna ezek a tehetséges gyerekek. S hogy nem vesznek el, nos ez is a város...

Erről álmodtunk

Mikolás Tibor építész-mérnök egyike azoknak, akik Debrecen mai arcát terveivel megrajzolni, holnap arcát alakítani segítette.
— Vallomást kérnék a városról. Mi az, amit elmondhatnánk, mi az, amit a tervező mérnök fontosnak érez?
— Azzal kezdeném, amit már sokszor elmondtam a város és a magam viszonyáról: sajátos élmény látni készen is mindazt, amit az ember a tervezőasztalnál megálmodott. Szeretek járkálni a városban. Egy kicsit az enyém, az én kezem munkája is ez a város.
— A tervezőasztaltól a megvalósulásig hosszú az út?
— Hosszú, de nem annyira hosszú, ahogy sokan hiszik. A tervező természetesen bajlódik azzal, hogy mindig kevés a pénz, valamiképpen kötötték a lehetőségek. Az építész, éljen bármilyen korban, a holnapnak tervez. A holnapi igényeket kell tudnia. Ugyanakkor egy építésznek is kötelessége ismernie a ma igényeit, a ma lehetőségeit. Szegényebbek vagyunk, mint az építész álmai lehetnének, ugyanakkor elég gazdagok vagyunk, hogy tömeges igényeket kielégíteni tudjunk. Az építész, aki a tervezőasztal fölé hajol, akarva-akaratlanul életformát is tervez. Nem tudom, használták-e Debrecenben ezt a szót, de én mint tervező s a tervek valószínűségét is látó ember úgy érzem, hogy Debrecen forradalmi város. A malter, a kő, a cement forradalma ez. A tervező dolga itt az: lehet, hogy az aránylag kevés építészeti értékek kivétel az új vagy jobb, szóval megújuló városban megmentse az utókornak a város hangulatilag értékes épületeit is. Nem más Debrecen, hanem a korhoz jobban illeszkedő Debrecen szeretek. Az életformákat alakító erőt s a lehetőségeket, hogy ezek az erők ne vesszenek kárba.

Érdeemes dolgozni

Mákó Miklós tiltakozott:
— Gabi bácsi, én nem csináltam semmi rendkívülit. Nem is tudok mit mondani.
— Szereted Debrecent?
— Igen, de még sohase gondolkoztam rajta, hogy ne szeressem. Itt nőttem fel. Itt tanulok tovább...
— A zene?
— Sok-sok munka.
— A munka haszna?
— Az élményen túl, amit a zene természetesen ad, az az érzés, hogy érdemes sokat dolgozni valamiért. Nekünk gyerekeknek is. És Debrecen zenei élete igazán izgalmas, szép világ. Mindent megtalál az ember...
— Ezért szereted hát a várost?
— Nem tudom. Sohase gondoltam rá, hogy ne szeressem...

Az oldalt írta: Bartha Gábor
Fényképezte: Süli Andor